

# Vnímání pocitu bezpečnosti a práce obecní policie občany

Bc. Aleš Dostálek

---

Diplomová práce  
2014



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta humanitních studií

---

  
INSTITUT  
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Institut mezioborových studií Brno  
akademický rok: 2012/2013

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Aleš DOSTÁLEK**  
Osobní číslo: **H128104**  
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**  
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Vnímání pocitu bezpečnosti a práce obecní policie občany**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách" (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na bezpečnostní systém České republiky;
- na práci obecní policie;
- na míru informovanosti občanů o práci obecní policie;
- na některé aspekty vnímání práce obecní policie veřejností;
- na faktory, které mají vliv na hodnocení práce obecní policie občany.

Součástí práce bude sociologický výzkum v oblasti spokojenosti s prací obecní policie v současné společnosti.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

Balabán M., Duchek J., Stejskal L. Kapitoly o bezpečnosti. Praha: Karolinum, 2007.

Brázda, J. Komunální policie ve velkých městech. Praha: PA ČR, 2008.

Čírtková, L. Policejní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006.

Kraus, B. Základy sociální pedagogiky. 1. vyd. Praha: Portál, 2008.

Macek, P., Uhlíř, L. Dějiny obecních policií I. Praha: Police History, 2004.

Nesvadba, P. Policejní etika. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009.

Sak P., Semrád J. Role policie ve společnosti v očekávání veřejnosti. Praha: PA ČR, 1999.

Waisová Š. Bezpečnost, vývoj a proměny konceptu. Plzeň: Čeněk Aleš, 2005.

Další literatura bude obsažena v Projektu diplomové práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.


Vedoucí diplomové práce: **PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc.**

Katedra psychologie

Datum zadání diplomové práce: **30. listopadu 2012**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2014**

V Brně dne 30. listopadu 2012

  
prof. PhDr. **Pavel Mühlpachr, Ph.D.**  
vedoucí ústavu



  
doc. PhDr. **František Vízdal, CSc.**  
vedoucí katedry

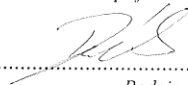
## PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby <sup>1)</sup>;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 <sup>2)</sup>;
- podle § 60 <sup>3)</sup> odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 <sup>3)</sup> odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Alaš Dostál

Jméno, příjmení studenta



Podpis

V Brně 5.3.2014

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

## **ABSTRAKT**

Hlavním tématem této diplomové práce je vnímání pocitu bezpečnosti a práce obecní policie občany. Práce objasňuje a charakterizuje pojem bezpečnost, seznamuje s bezpečnostním systémem ČR a rozebírá bezpečnost jako rozměr kvality života. Představuje působnost a činnost obecní policie a blíže specifikuje jednotlivé povinnosti a oprávnění strážníka. Dále se zabývá rysy současné společnosti, vztahy a postoji občanů k obecní policii a popisuje aktivity Městské policie Hlinsko v mikroregionu Hlinecko. Součástí diplomové práce je i výzkum vztahující se k postojům občanů k obecní policii, konkrétně jak občané vnímají práci Městské policie Hlinsko.

Práce je určena pro řadové i vrchní strážníky obecních policií. Její výsledky mohou posloužit k tomu, jak může policie svojí činností naplňovat očekávání veřejnosti nejen jako nástroj státní represe, ale také jako služba občanovi.

### **Klíčová slova:**

Potřeby, bezpečnost, občan, obecní policie, současná společnost

## **ABSTRACT**

The main topic of this thesis is the perception of safety and the work of local police by citizens. The work illustrates and describes the concept of security, introduces the security system of the Czech Republic and discusses security as a dimension of quality of life. Represents the scope and activities of the municipal police and specifies the specific duties and privileges officer. It also deals with features of contemporary society, relationships and attitudes of citizens to local police and describes the activities of the city police Hlinsko in the area of microregion Hlinecko. The thesis is research related to the attitudes of citizens to local police, specifically how citizens perceive the work of the city police Hlinsko.

The work is intended for upper row and municipal police officers. The results may be used to how the police's actions meet public expectations not only as an instrument of state repression, but also as a service to the citizen.

**Keywords:**

Needs, safety, citizen, municipal police, contemporary society

## **Poděkování**

Děkuji paní PhDr. Geraldině Palovčíkové, CSc. za velmi užitečnou metodickou pomoc, za odborné vedení, rady a inspirace, které mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

Také bych chtěl poděkovat své manželce Radce a svým synům Alešovi a Jakubovi za morální podporu a pomoc, kterou mně poskytli při zpracování mé diplomové práce, a které si nesmírně vážím.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

## OBSAH

<b>ÚVOD .....</b>	<b>9</b>
<b>I TEORETICKÁ ČÁST .....</b>	<b>11</b>
<b>1 BEZPEČNOST .....</b>	<b>12</b>
1.1 POJEM BEZPEČNOSTI.....	12
1.2 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM A BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČR.....	18
1.3 BEZPEČNOST JAKO ROZMĚR KVALITY ŽIVOTA.....	23
<b>2 OBECNÍ POLICIE .....</b>	<b>27</b>
2.1 VZNIK A SOUČASNOST OBECNÍ POLICIE.....	27
2.2 PŮSOBNOST A ČINNOST OBECNÍ POLICIE .....	37
2.3 POVINNOSTI A OPRAVNĚNÍ STRÁŽNÍKA.....	39
<b>3 OBČAN A VZTAH K OBECNÍ POLICII .....</b>	<b>45</b>
3.1 SOUČASNÁ SPOLEČNOST.....	45
3.2 OBČAN A VZTAH K OBECNÍ POLICII.....	50
3.3 AKTIVITY OBECNÍ POLICIE V MIKROREGIONU HLÍNECKO .....	52
<b>II PRAKTICKÁ ČÁST .....</b>	<b>62</b>
<b>4 PRAKTICKÁ ČÁST.....</b>	<b>63</b>
4.1 CÍL VÝZKUMU, HYPOTÉZY A METODY .....	63
4.2 VLASTNÍ ŠETŘENÍ FORMOU DOTAZNÍKŮ .....	64
4.3 ANALÝZA A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH VÝSLEDKŮ .....	78
<b>ZÁVĚR.....</b>	<b>84</b>
<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY .....</b>	<b>87</b>
<b>SEZNAM OBRÁZKŮ.....</b>	<b>91</b>
<b>SEZNAM PŘÍLOH .....</b>	<b>93</b>



## ÚVOD

Pracuji u policie více než 19 let a posledních 9 let u obecní policie. Po celou dobu své práce se setkávám s různými názory a postoji občanů na činnost a fungování policie. Jde o názory jak kladné, tak i záporné. Často se od těchto názorů a postojů odvíjí i vztah občanů ke strážníkům a k policii jako celku.

Na jednu stranu mě dokáže občan, který mě vůbec nezná, respektovat a se samozřejmostí mi pomoci při získávání informací k pachatelům protiprávního jednání. Na druhou stranu je pro mnoho občanů policista stále nedůvěryhodnou osobou a podíl lidí, kteří si zachovávají nedůvěřivý vztah k policii je stále vyšší než podíl občanů, kteří mají k této instituci kladný vztah. Má snad tento postoj k policii nějakou příčinu v předchozích zkušenostech veřejnosti s policií a tím, jak tedy policii vnímá?

Společnost často nevnímá policii jako složku, která jí má pomáhat v obtížných situacích. Pokud občan nepotřebuje pomoc nebo policejní asistenci, pokud se spáchání trestného činu netýká bezprostředně jeho osoby, nabývá pocitu, že policie je zbytečná. Společnost celkem vzato není s prací policie spokojena. Vidí zejména negativní stránky, tato image je však většinou zapříčiněna chybami jednotlivců, jež jsou následně, nesprávně interpretovány ve sdělovacích prostředcích. Jeden případ poškozuj pověst celé policie. Podobně respekt k policii se po roce 1989 snížil ve smyslu nesprávného pojetí demokracie jako nároku na respektování vlastních práv, chybí však respekt k zákonům a povinnostem. Občan zná dobře svá práva, avšak již nezná své povinnosti.

Dále je policie všeobecně vnímána jako represivní orgán, což vychází mimo jiné také z povahy její práce. Přesto má policie celou řadu jiných úkolů a povinností, mimo jiné i v oblasti preventivní a výchovné. A právě v oblasti preventivní a výchovné lze nalézt řadu společných rysů a spojení se sociální pedagogikou. Ta se ve svém výrazně integrujícím pojetí zabývá výchovným působením a vlivem prostředí na různé sociální skupiny občanů. Kvalitní policejní práce je také součástí sociální pomoci občanům a lze s ní již v zárodku podchytit nežádoucí sociální projevy. Tím se zároveň stává spolupůsobícím prvkem ovlivňujícím nejen názory a vztahy, ale rovněž i vnímání a postoje občanů. Sociální pedagogika má tak svoji úlohu a pojetím jasně definované a nezastupitelné místo i v oblasti jak je policie společností vnímána.

Hlavním cílem diplomové práce je hledání příčin a okolností, které významným způsobem ovlivňují vnímání obecní policie ze strany občanů. Zkoumání současných vztahů veřejnosti a obecní policie, a s tím úzce spjatého pocitu bezpečnosti, který je jednou z nejvíce pocíťovaných potřeb významných pro existenci a život člověka. Chtěl bych představit obecní policii, jako jednu z částí bezpečnostního systému České republiky. Seznámit s činností obecní policie a zaměřit se na to jak je vnímána její práce současnou společností. Parciálními cíli práce je zjistit a popsat faktory, které ovlivňují postavení policie v očích obyvatelstva, jakým směrem by se měla obecní policie ubírat, aby byla u většinové veřejnosti vnímána pozitivně a občané ji považovali za svého partnera, na kterého se mohou kdykoliv v nesnázích s důvěrou obrátit. Taktéž jaké jsou aktivity Městské policie Hlinsko a jak ovlivňují vnímání jejich práce občany.

Diplomovou práci jsem rozdělil na čtyři kapitoly, z nich tři jsou teoretické a jedna praktická. V první kapitole jsem se pokusil o vymezení pojmu bezpečnost, pojednal o koncepci bezpečnosti a dále charakterizoval bezpečnostní systém České republiky. Na závěr první kapitoly charakterizují bezpečnost jako rozměr kvality života.

Ve druhé kapitole se zaměřuji na obecní policii, kde popisují její vznik i současnost. Toto doplňuji o vymezení působnosti a činnosti obecní policie.

V třetí kapitole charakterizují současnou společnost a faktory ovlivňující vztah občanů k obecní policii a popisují aktivity Městské policie Hlinsko.

V poslední praktické části jsem se cíleně zaměřil na to, jak občané města Hlinska vnímají pocit bezpečnosti a práci obecní policie. Empirický výzkum byl proveden kvantitativní metodou ve formě dotazníku. Získaná data jsou analyzována a převedena do grafů a tabulek.

Získané informace lze využít pro zkvalitnění práce obecní policie.

## **I. TEORETICKÁ ČÁST**

# 1 BEZPEČNOST

## 1.1 Pojem bezpečnosti

Z hlediska existence a potřeb člověka je bezpečnost druhou z nejvíce pocíťovaných potřeb. Potřeba jistoty a bezpečí je základní lidskou potřebou, která nabývá na existenčním významu zejména tehdy, pokud je tato potřeba přímo ohrožena nebo narušena. Bezpečnost se úzce pojí s lidskou potřebou bezpečí a jistoty, kterou definoval americký psycholog Abraham Harold Maslow v roce 1943. Podle této teorie má člověk pět základních potřeb od nejnižších po nejvyšší – společně pak tvoří jakousi pomyslnou pyramidu:

1. fyziologické potřeby;
2. potřeba bezpečí, jistoty;
3. potřeba lásky, přijetí, sounáležitosti;
4. potřeba uznání, úcty;
5. potřeba seberealizace.<sup>1</sup>

Obr. 1. Maslowova pyramida potřeb<sup>2</sup>



Studiem životních potřeb se zabývala několik let také PhDr. Helena Chloubová, která vytvořila pro bližší vysvětlení tzv. Dům životních potřeb, který vychází z holistického pojetí Maslowovy filozofie a hierarchicky uspořádaných potřeb. Dům životních potřeb si každý jedinec tvoří během celého života sám.

<sup>1</sup> NAKONEČNÝ, M., *Úvod do psychologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 2003, 209 s. ISBN 80-200-0993-0.

<sup>2</sup> ŘÍČAN, P., *Psychologie osobnosti*. Praha: Grada Publishing 2007, 106 s. ISBN 978-80-2471174-4

Obr. 2. Dům životních potřeb dle Chloubové<sup>3</sup>



Chloubová člení potřeby na:

1. tělesné (fyziologické, biologické);
2. základní psychosociální potřeby existencionální (potřeba bezpečí a jistoty);
3. vyšší psychosociální potřeby vztahové (potřeba lásky a sounáležitosti)
4. vyšší psychosociální potřeby self – já (potřeba sebepojetí a sebeúcty)
5. vyšší psychosociální potřeby (potřeba seberealizace).<sup>4</sup>

Pro vymezení systému na podmínky státu je obsah bezpečnosti uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V tomto případě používáme pojem bezpečnost státu, vnější bezpečnost státu, vnitřní bezpečnost státu.

Bezpečnost České republiky (dále jen ČR) je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví a majetku. K úspěšnému uplatňování tohoto principu je nezbytné zajišťovat bezpečnost státních institucí včetně jejich plné funkčnosti a rozvíjet procesy a nástroje sloužící k posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Ačkoli je za zajišťování bezpečnosti primárně odpovědná vláda, pro snižování rizik naplnění hrozeb je žádoucí aktivní spolupráce občanů ČR, podnikajících právnických

<sup>3</sup> MLÝNKOVÁ, J., *Pečovatelsví I.* Praha: Grada Publishing, 2010, 37 s. ISBN 978-80-247-3184-1

<sup>4</sup> MLÝNKOVÁ, J., *Pečovatelsví I.* Praha: Grada Publishing, 2010, 37 s. ISBN 978-80-247-3184-1.

a fyzických osob a orgánů veřejné správy. Tímto způsobem dochází k posílení celkové odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.<sup>5</sup>

Problematika bezpečnosti je nesmírně široká. Je nezbytně nutné vyjasnit, co všechno se po tímto pojmem skrývá a co vlastně máme na mysli, když mluvíme o bezpečnosti, ať už v jakékoli souvislosti. Dynamický vývoj bezpečnostní situace má v posledních letech odezvu nejen v nových opatřeních praktické bezpečnostní politiky, ale mění i způsob, jakým odborníci, vědci a politici o bezpečnosti přemýšlejí a jakou optikou na bezpečnostní problémy nahlíží. Rozšířené pojetí bezpečnosti však není žádnou ucelenou teorií či modelem. Neexistuje žádný jeho závazný výklad ani definice. Jak už tomu bývá, přístupů je celá řada a každý z nich klade důraz na jiné aspekty, dimenze a principy.

Slovo bezpečnost je součástí běžného jazyka, a tak není třeba příliš spekulovat nad jeho obsahem. Všichni sdílíme obecnou a přibližně shodnou představu, co znamená. Navzdory rozsáhlé odborné literatuře se pojem bezpečnosti používá intuitivně i v odborném kontextu, takže diskuse často trpí neurčitostí a bezbřehostí.

Význam slova bezpečnost – slovo „bezpečnost“ a „bezpečí“ vznikla z výrazu „bez péče“ neboli starosti, bez potíží. To ostatně vyplývá i z latinského *securitas* – označení stavu nedostatku péče a zájmu. Podle Stručného oxfordského slovníku je bezpečnost :

- situace, kdy je aktér chráněn nebo kdy aktér není vystaven nebezpečí;
- stav bez nejistoty;
- pocit jistoty, stav bez nenaplněných potřeb strachu a obav.<sup>6</sup>

Na nejobecnější rovině lze bezpečnost charakterizovat jako pojem, který nemá žádný vlastní pozitivní obsah, nemá žádnou substanci. Je vždy popisem a vlastností určitého vztahu. Negativní vymezení spočívá v důrazu na nepřítomnost a potlačení hrozeb, nebezpečí či rizik. Pozitivní vymezení je vždy problematické, lze jen obtížně stanovit, od jaké míry je subjekt bezpečný a co vše pro to musí být zajištěno.

Podle autora publikace České bezpečnostní terminologie lze ve vztahu k jakémukoli subjektu bezpečnost vymežit „jako stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány

---

<sup>5</sup> *Bezpečnostní strategie ČR 2011*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2011, 5 s. ISBN 978-80 7441-005-5

<sup>6</sup> DANICS,Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 9–12 s. ISBN 978-80-725-1263-8

hrozby pro objekt s jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potencionálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat“. Tato definice obsahuje negativní i pozitivní výměr a chápe bezpečnost nejen jako objektivní stav či vlastnost subjektu a prostředí, ale také jako funkční sféru specifických činností a procesů.

Bezpečnost lze dále chápat objektivně jako absenci hrozeb vůči nabytým hodnotám a zájmům, ale i subjektivně jako absenci strachu z ohrožení sebe sama, svých hodnot a zájmů.

Zdrojem určitých nejasností může být zaměňování dvou základních významů bezpečnosti. Proto je vhodné rozlišovat, zda se jedná o :

- bezpečnost jako obecný atribut, znak, kritérium; vlastnost, která může nabývat hodnot od nuly až po úplnost. Jde o synonymum pro jistotu, zajištěnost, bezproblémovost;
- bezpečnost jako funkční sféru, oblast činnosti, nebo dokonce přímo jako politiku.

Toto užší pojetí je dynamické, zahrnuje procesy zajišťování bezpečnosti a vztahuje se k vědomé a řízené činnosti konkrétních subjektů a institucí – skupin, organizací a států.

Bezpečnost není nikdy realizována a naplněna absolutně. Je to jen ideální stav, anebo ještě spíše obecná představa o něm. Tuto představu však nelze naplňovat a usilovat tak o přiblížení se žádoucímu stavu. Proto je třeba bezpečnost vnímat nejen jako stav či vlastnost, nýbrž také jako proces nebo činnost.

Pojem bezpečnosti často bývá automaticky spojován s výrazy hrozba, riziko, nebezpečí, což odpovídá pojetí bezpečnosti jako obecného atributu či stavu. Pokud se jedná o bezpečnost jako funkční sféru, jednoduchá logika „kde je ohrožení, tam jde o bezpečnost“ nestačí, protože hrozby a rizika jsou součástí každého jednání; sféra bezpečnosti by se takto stala bezbřehou a všezahrnující.<sup>7</sup>

U bezpečnosti se používá negativní a pozitivní vymezení. Bezpečnost se pomíjivým pojem, nesnadno postižitelným a těžko měřitelným. Obvykle se vymezuje negativně jako nepřítomnost či potlačení hrozeb, nebezpečí a z nich plynoucího strachu. Dnes se stále častěji setkáváme s pokusy o pozitivní vymezení bezpečnosti, které se vždy vztahuje

---

<sup>7</sup> BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2010, 10–13 s. ISBN 978-80-246-1440-3

k určitému subjektu : k věci, člověku, obci, státu nebo společenství. Bezpečný je potom ten subjekt, který má zajištěno své přežití a možnosti dalšího rozvoje, přičemž je mimo dosah přímých a naléhavých hrozeb, nebo který je před možnými hrozbami spolehlivě chráněn.

Pozitivní vymezení je úzce spjato s lidskou dimenzí bezpečnosti, protože vytyčuje hodnoty a práva, která by měla být garantována každému člověku.

Pokud běžně užíváme výrazy jako problém, ohrožení či nebezpečí, neznamená to, že dané záležitosti se tímto stávají bezpečnostními. Jinak by vše, co bychom vnímali jako nežádoucí nebo nepříjemné, bylo součástí bezpečnostní problematiky a následně obsahem bezpečnostní politiky, která by pohltila všechny veřejné politiky, jež se zabývají problémy lidského a společenského života. Určité pochybnosti vyvstávají u konceptů kvality života, protože předmětem jejich zájmu je celkové blaho jednotlivce, nahlížené uceleným přístupem k životním podmínkám, přičemž i zdraví je definováno jako komplexní stav tělesného, duševního a sociálního blaha. Bezpečnost by se pak stala synonymem univerzálního blaha, k němuž má vše směřovat.<sup>8</sup>

I z uvedených příkladů je zřejmé, že pokusy o taxativní vymezení, co a priori patří do oblasti bezpečnosti a co nikoli, jsou odsouzeny k neúspěchu. Určující už dnes není žádná pevná definice, nýbrž mechanismus a logika vzniku, formování a vývoje bezpečnostních jevů – **sekuritizace**.

Teorie sekuritizace je dílem kodaňské školy a patří k teoriím středního dosahu. Vychází ze sociálního konstruktivismu a teorie reflexivní modernizace; prudce popírá pozitivistické a „objektivní“ pohledy na bezpečnost. Sekuritizací se rozumí proces, kdy adekvátní aktér prohlásí určitý jev za bezpečnostní hrozbu z hlediska existenčních hodnot a zájmů dotyčného referenčního objektu. Pokud je tento nárok přijat relevantním publikem a jev uznán jako bezpečnostní hrozba, otevírá se pole pro použití mimořádných opatření. Podle kodaňské školy sféra bezpečnosti začíná tam, kde končí běžné problémy a běžná politika. Toto vymezení bezpečnosti jako sféry krajních situací a krajních řešení je sice poněkud extrémní a mívá se s realitou praktické každodenní bezpečnostní politiky, ale zároveň je konzistentní a uchopitelné. Je zřejmé, že za určitých okolností se bezpečnostním tématem

---

<sup>8</sup> DANICS,Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 9–12 s. ISBN 978-80-725-1263-8



může stát i velmi netradiční jev – ovšem významný třeba právě z hlediska kvality a udržitelnosti života.

Obecně tedy platí, že čím rozsáhleji bude koncipována doména bezpečnosti (čím víc dimenzí, faktorů a subjektů do ní zahrneme), tím víc se bude bezpečnost překrývat, či spíše splývat jak s pojmem udržitelnosti (ve vztahu ke společenským celkům a času), tak s kvalitou života (ve vztahu k jednotlivci, jeho životu a životním podmínkám).<sup>9</sup>

Většina průzkumů se zabývá otázkou bezpečnosti (viz Obr. 3) občanů obecně. Ojediněle jsou průzkumy spojovány se specifickou bezpečností: ekonomickou, ekologickou nebo sociální. Bezpečnost je občany subjektivně vnímaná jak na základě vlastních zkušeností, tak zprostředkovaně. Bezpečnost nebo pocit bezpečí je neustále přeměřována a výsledky jednotlivých šetření se rozcházejí.

Obr. 3. Graf vývoje pocitů bezpečí 2002 - 2010<sup>10</sup>



<sup>9</sup> Časopis Vojenské rozhledy, ročník 17 (49), MO ČR – AVIS, Praha 6, s. 6–7, ISSN 1210-3292

<sup>10</sup> Noviny Nezávislého odborového svazu Policie České republiky. [online]. [cit. 2013-10-18]. Dostupné z: [http://www.nosp.cz/assets/files/nase\\_policie/Nase\\_Policie\\_2011\\_3.pdf](http://www.nosp.cz/assets/files/nase_policie/Nase_Policie_2011_3.pdf)

Pocit bezpečí v místě bydliště se nijak zásadně nemění od roku 2002, kdy začala pravidelná zkoumání Centra výzkumu veřejného mínění (CVVM). Oproti tomu pocit bezpečí v ČR celkově byl na počátku měření výrazně nižší (45 %) a poměrně prudce rostl do roku 2006, kdy se zastavil na dvoutřetinové úrovni, na níž se drží dosud (viz Obr. 3). Všeobecně platí, že bezpečně se častěji cítí muži než ženy. Z pohledu pocitu bezpečí v místě bydliště se pak významně častěji cítí bezpečně obyvatelé menších sídel s populací do 5 tisíc a lidé žijící na Vysočině a v Jihomoravském kraji. Naopak méně bezpečně se cítí obyvatelé středních a velkých měst (zhruba od 30 tisíc obyvatel) a obyvatelé Prahy, Ústeckého a Moravskoslezského kraje. Pocit bezpečí v místě bydliště z pohledu jednotlivých krajů tak do značné míry odpovídá jejich zatížení trestnou činností – i to je největší v Praze, Ústeckém a Moravskoslezském kraji a naopak nejnižší v Jihomoravském kraji a na Vysočině. Výjimku tvoří Střední Čechy a Karlovarský kraj, které i přes vysoký nápad trestné činnosti nepatří mezi kraje, v nichž by obyvatelé vykazovali výrazně vyšší pocit ohrožení.<sup>11</sup>

## 1.2 Bezpečnostní systém a bezpečnostní strategie ČR

K zajištění svých bezpečnostních zájmů ČR vytváří a rozvíjí komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, který je propojením roviny politické (vnitřní a zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, hospodářské, finanční, legislativní, právní a sociální. Základ tohoto systému je především v legislativním vyjádření působností a vzájemných vazeb jednotlivých složek (zákonodárné, výkonné, soudní moci, územní samosprávy a právnických a fyzických osob) a jejich vazeb mimo bezpečnostní systém a ve stanovení jejich povinnosti. Bezpečnostní systém ČR plní funkci institucionálního rámce – nástroje při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky.

Základní funkcí bezpečnostního systému ČR je řízení a koordinace činnosti jednotlivých složek odpovědných za zajišťování bezpečnostních zájmů ČR. Zajišťování bezpečnosti ČR nemůže být pouze záležitostí složek, které jsou k tomu výslovně určeny, ale svým právně stanoveným podílem k němu přispívají jak státní orgány a orgány územní samosprávy, tak i právnické a fyzické osoby.

---

<sup>11</sup> Noviny Nezávislého odborového svazu Policie České republiky. [online].[cit. 2013-11-09]. Dostupné z: [http://www.nosp.cz/assets/files/nase\\_policie/Nase\\_Policie\\_2011\\_3.pdf](http://www.nosp.cz/assets/files/nase_policie/Nase_Policie_2011_3.pdf)

Struktura bezpečnostního systému zahrnuje zejména prezidenta republiky, Parlament ČR, vládu, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby. Za zajišťování bezpečnosti státu a za řízení a funkčnost celého bezpečnostního systému ČR je odpovědná vláda jako vrcholný orgán výkonné moci. Funkční bezpečnostní systém představuje nejen nástroj pro účinné zvládnutí krizových situací vojenského i nevojenského charakteru, ale zajišťuje i prevenci a přípravu na možné krizové situace a jejich včasnou identifikaci a varování. Fungování bezpečnostního systému, výstavba a rozvoj schopností jeho jednotlivých složek, hospodářské a finanční zabezpečení představují dlouhodobý a náročný proces využívající praktických zkušeností jednak z řešení různých krizových situací, jednak ze systematické přípravy (např. formou různých cvičení) a preventivního působení jednotlivých složek. Bezpečnostní systém musí neustále reagovat na měnící se podmínky a změny v bezpečnostním prostředí a vznikající nové hrozby. Z tohoto důvodu je bezpečnostní systém ČR potřeba vnímat jako otevřený a dynamicky se vyvíjející systém.<sup>12</sup>

O vypracování koncepce bezpečnostního systému ČR rozhodla vláda svým usnesením ze dne 13. listopadu 2002 ve vztahu ke Koncepci výstavby profesionální armády ČR a mobilizaci ozbrojených sil, tedy v souvislosti s reformou dílčího pilíře tohoto systému. Práce na „koncepci bezpečnostního systému ČR“ probíhaly ve dvou rovinách:

1. navázat na reformu ozbrojených sil ČR a na další dílčí reformy (např. reformu veřejné správy) a reflektovat jejich důsledky pro utváření bezpečnostního systému;
2. analyzovat stávající stav zajišťování bezpečnosti a zkušenosti ze zátěžových činností (např. události po 11. září 2001, summit NATO 2002, povodně 2002) a promítnout je do novelizované Bezpečnostní strategie ČR v roce 2003.

Stávající bezpečnostní systém ČR je výsledkem vývoje procesů, které začaly probíhat již od roku 1990 s tím, že je dnes ústavně a legislativně ukotven a disponuje základními dokumenty bezpečnostní politiky ČR. Jde v první řadě o Bezpečnostní strategii ČR, na kterou navazují dílčí strategie a koncepce. Novelizovaná Bezpečnostní strategie ČR z roku

---

<sup>12</sup> *Bezpečnostní strategie ČR 2011*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2011, 20 s. ISBN 978-80-7441-005-5

2003 sice konstatuje, že současný bezpečnostní systém je funkční, ale je nezbytné ho upravit, aby byl jednodušší a efektivnější.<sup>13</sup>

Na bezpečnostní systém jsou kladeny dva hlavní požadavky:

1. jednak to musí být státem řízený systém, tj. systém dostatečně centralizovaný;
2. zároveň systém flexibilní, zajišťující jednotný a koordinovaný postup na všech jeho úrovních při realizaci potřebných opatření, tj. musí poskytovat dostatek prostoru, aby bylo možné bezpečnostní problémy (v širším pojetí) řešit v co možná nejnižších patrech systému.

Jinými slovy bezpečnostní systém by měl být budován na principu subsidiarity s tím, že by měl mít zároveň kompetenčně silné a výkonné řídicí centrum, které by umožňovalo redukovat komplexnost bezpečnostního prostředí a adekvátně a pomocí výkonných složek operativně reagovat na bezpečnostní prostředí – jakým způsobem jsou hrozby vyhodnocovány, jaké jsou bezpečnostní priority, jaká opatření jsou přijímána, jak je systém koordinován v reálném čase. Umožňuje systému přiměřeně reagovat na změny v bezpečnostním prostředí, v němž se náš stát nachází.<sup>14</sup>

V neposlední řadě zavedení komplexního systému bezpečnosti vyžaduje konsenz v rámci všech politických stran zastoupených v parlamentu ČR, který by eliminoval promítání stranického soupeření do systému komplexního řízení a možnou obavu veřejnosti z „militarizace“ nezanedbatelné části státního aparátu. A též důsledné odpolitizování realizačních prvků zajišťujících fungování komplexního systému řízení bezpečnosti. Nadto si realizace systému komplexního řízení bezpečnosti vyžaduje i daleko pružnější politický systém, který projevuje vyšší zájem o problematiku bezpečnosti a dokáže včas reagovat tvorbou bezpečnostní politiky na měnící se bezpečnostní situaci. Zajištění vnější a vnitřní bezpečnosti ČR je totiž základním předpokladem kvality života a jeho udržitelnosti, přičemž se dlouhodobě promítá do všech hlavních sociálních potenciálů společnosti a upevňuje postavení našeho státu v Evropě i v celém světě.

---

<sup>13</sup> DANICS,Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 80-81 s. ISBN 978-80-725-1263-8

<sup>14</sup> DANICS,Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 75-76 s. ISBN 978-80-725-1263-8

## **Struktura modelu bezpečnostního systému ČR**

### **Orgány a instituce s celorepublikovou působností**

- orgány moci zákonodárné
- orgány moci výkonné
- ministerstva
- další ústřední správní úřady
- státní orgány a instituce s celostátní působností
- krizové meziresortní koordinační, pracovní a poradní orgány
- orgány moci soudní
- ozbrojené síly
- ozbrojené bezpečnostní sbory
- zpravodajské služby
- záchranné sbory a služby

### **Orgány a instituce s krajskou působností**

- orgány územní samosprávy
- správní úřady
- krizové koordinační a pracovní orgány
- orgány moci soudní
- ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a služby

### **Orgány a instituce s obecní a místní působností**

- orgány územní samosprávy
- správní úřady
- krizové koordinační a pracovní orgány
- ozbrojené bezpečnostní sbory a služby, záchranné služby
- havarijní služby, dodavatelé energie, plynu a vody, poskytovatele dopravních, komunikačních, informačních aj. služeb.<sup>15</sup>

---

<sup>15</sup> DANICS,Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 77-81 s. ISBN 978-80-725-1263-8

Proč se v době míru vůbec věnovat bezpečnostním otázkám? Proč se raději nevěnovat stavbě nových domů, nemocnic, škol?

Jak před více než čtyřiceti lety řekl britský labouristický státník Denis Healey, „*snížíme-li prostředky na obranu natolik, že naše bezpečnost bude ohrožena, nebudeme mít žádné domy, žádné nemocnice, žádné školy. Budeme mít jen hořící trosky.*“

Zajištění bezpečnosti občanů je základní funkcí státu. Vláda České republiky si je této své povinnosti vědoma a proto, mimo jiné, přistoupila i k aktualizaci Bezpečnostní strategie České republiky.

Přijetím Lisabonské smlouvy získala Evropská unie nový institucionální rámec. Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO) na svém summitu v Lisabonu na podzim 2010 přijala novou Strategickou koncepci. Bezpečnostní strategie České republiky tento vývoj zohledňuje. Sdílí východiska své předchůdkyně z roku 2003, ale v novém kontextu je rozvíjí. Nejvíce se od ní liší v tom, že pojímá bezpečnostní otázku uceleně. Nejdříve definuje naše hodnoty a zájmy a následně popisuje současné bezpečnostní prostředí, včetně trendů a hrozeb i jejich možných dopadů na naše zájmy. Ve druhé části pak stanovuje přístupy, jak těmto hrozbám čelit s využitím všech možných národních, bilaterálních i multilaterálních nástrojů. Má ambici být koncepčním dokumentem s platností na minimálně pět let. Do přípravy Bezpečnostní strategie byla zapojena i akademická a expertní bezpečnostní komunita z institucí mimo státní správu. Díky komunikaci se širší odbornou veřejností je nyní Bezpečnostní strategie kvalitnějším dokumentem.

Proces zajišťování naší bezpečnosti a obrany je úkolem stálým, nikdy nekončícím. Je tím, co státní moc dluží svým občanům, ale je i tím, k čemu se občané zavazují vůči sobě navzájem k ochraně své vlasti, svých životů i své svobody. To je v posledku nejzákladnější smysl občanské spolupatříčnosti. Bezpečnost takto chápáná – zajištění nejen svrchovanosti, územní celistvosti a nezávislosti naší vlasti, ale i demokratického právního státu a základních práv a svobod všech našich občanů je trvalým úkolem. Budeme-li to mít dostatečně na zřeteli a budeme-li na základě toho i jednat, jako stát i jako občané, pak naši

budoucností nemusí být hořící trosky, nýbrž mír, svoboda, prosperita a spolupráce mezi námi navzájem i s národy ve světě.<sup>16</sup>

### 1.3 Bezpečnost jako rozměr kvality života

Koncept kvality života se přirozeně vztahuje k životu a životním podmínkám jednotlivce, a teprve jako agregovaná veličina vypovídá o společnosti jako celku. Pokud uvažujeme o bezpečnosti jako jednom ze zásadních znaků kvality života, je zřejmé, že nás zajímá především individuální rozměr bezpečnosti. Referenčním objektem je v první řadě jednatel, nicméně musí se počítat s tím, že problémy na úrovni národní bezpečnosti mají obvykle také bezprostřední dopady na individuální bezpečnost lidí. Spíše z metodických důvodů se rozlišuje bezpečnost (ve vztahu ke kolektivním, velkým entitám) a bezpečí (ve vztahu k jednotlivci). Dále je třeba vnímat rozdíl mezi potřebou bezpečí (jako elementární podmínkou pro existenci a přežití) a pocitem bezpečí (jako subjektivně vnímanou mírou naplnění této potřeby). Jak už bylo výše řečeno, čím širší a obsáhlejší je vymezení „záberu“ bezpečnosti, tím větší je překryv mezi konceptem bezpečnosti a kvality života. A právě tato otázka – co je problémem specificky bezpečnostním a kde už jde o více či méně uspokojivé životní podmínky – je klíčová pro porozumění konceptu lidské bezpečnosti neboli human security. Právě tento koncept tematizuje společné pole bezpečnosti a kvality života. Všeobecně se human security soustředí na podmínky nezbytné pro přežití a důstojnou existenci člověka. Věnuje se jak trvalým hrozbám jako hlad, válka, nemoci a útlak, tak ochraně před náhlými negativními událostmi rozvracejícími chod každodenního života, ať už doma, v zaměstnání nebo v různých společenstvích. Škála problémů tedy sahá od zabíjení a mučení ve válkách či občanských válkách, přes přístup k potravinám a vodě a možnosti obživy až po lidská a politická práva.

*„Podle prvního vymezení (obsaženého v Human Development Report za rok 1994), lze lidskou bezpečnost rozčlenit na sedm oblastí:*

- 1. Ekonomická bezpečnost (ochrana před chudobou).*
- 2. Bezpečnost výživy (dostatek potravin).*
- 3. Bezpečnost zdraví (přístup k lékařské péči a ochrana před nemocemi).*
- 4. Bezpečnost životního prostředí (znečištění, vyčerpání zdrojů).*

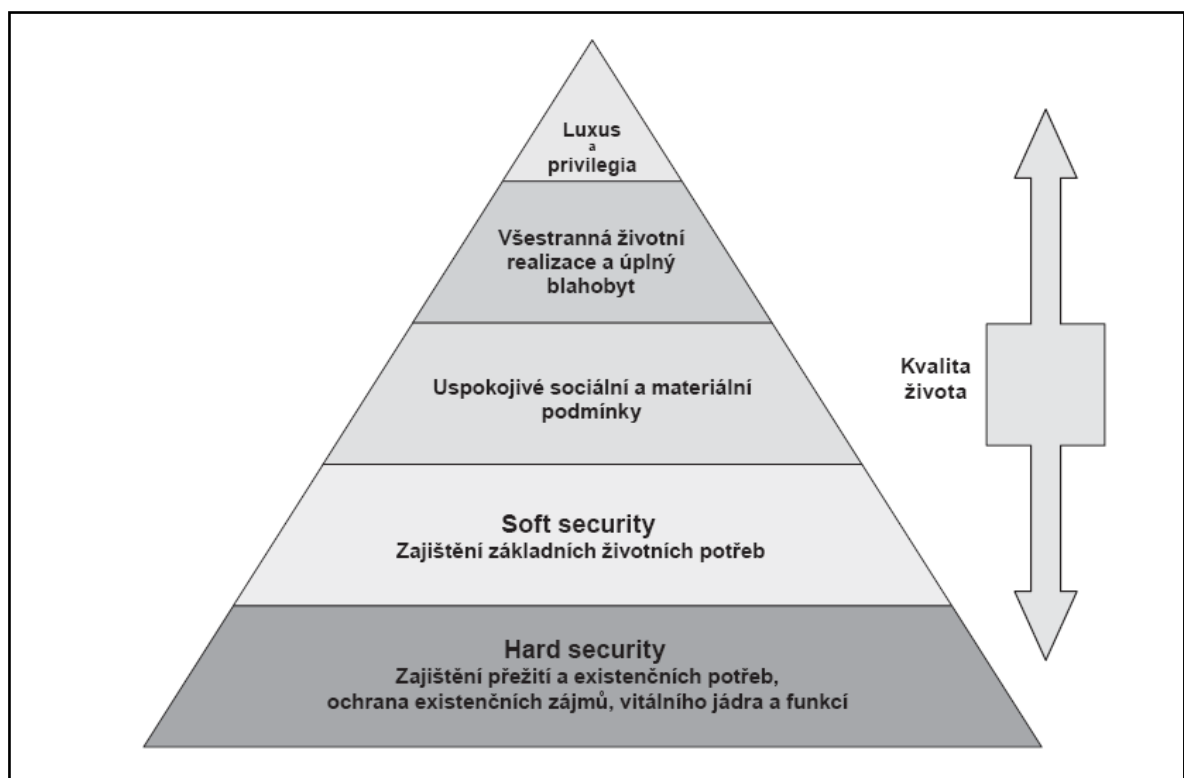
---

<sup>16</sup> *Bezpečnostní strategie ČR 2011*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2011, úvod. ISBN 978-80-7441-005-5

5. *Osobní bezpečnost (násilí, válka, mučení, kriminalita, domácí násilí, drogy, sebevraždy, dopravní nehody).*
6. *Bezpečnost společenství (kulturní a etnická).*
7. *Politická bezpečnost (občanská a polit. práva, ochrana před útlakem).<sup>17</sup>*

Významným přínosem školy lidské bezpečnosti jsou snahy o zavedení indikátorů, podle nichž by bylo možné hodnotit stav bezpečí souhrnně a komparativně. Asi největší pozornost byla věnována indexu lidské bezpečnosti (Human Security Index), jehož autorem je Kanti Bajpai – indický vědec a diplomat, oceněný Award for Excellence v oblasti výzkumu a strategických otázkách bezpečnosti.

Obr. 4. Bezpečnost jako komponenta kvality života<sup>18</sup>



Primární úskalí konceptu „osvobození od strachu a nedostatku“ spočívá v pozitivním vymezení: vždy se vynoří oprávněná otázka, co vše je třeba uspokojit, aby se dalo hovořit

<sup>17</sup> DANICS, Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 10-11 s. ISBN 978-80-725-1263-8

<sup>18</sup> BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2010, 27 s. ISBN 978-80-246-1440-3



o dobré či uspokojivé míře lidské bezpečnosti? Kde bude hranice mezi bezpečností člověka a blahobytem člověka? Patří do konceptu bezpečnosti zaměstnání, zdravotní péče, vzdělání? Ovšem v tradičním pojetí mezinárodních vztahů se bezpečnost vztahuje k existenčním hrozbám vůči danému referenčnímu objektu. Bezpečnostním prahem není tedy ohrožení harmonického a všestranně zajištěného blahobytu subjektu, ale jeho přežití, tj. zachování jeho podstatných znaků a funkcí. Kvalita života sice může být kritériem, ale za bezpečnostní hrozby jsou pokládány jen ty, které ohrožují existenční podmínky, hodnoty a zájmy. V tomto ohledu je nutno rozlišovat „tvrdou“ a „měkkou“ bezpečnost, jinak „hard“ a „soft“, přičemž tvrdá bezpečnost je vymežována vojenskými hrozbami pro stát a měkká bezpečnost je zase vymežována nevojenskými ohroženími různých aktérů na různých úrovních. Na mysli je bezpečnost lidí a společenství vůči hrozbám ekonomického, sociálního, ekologického a kulturního charakteru.

S využitím těchto dvou zjednodušených pojetí bezpečnostního prahu načrtl Petr Zeman určitý hierarchický model bezpečnosti s tím, že pokud není uspokojena životní potřeba nižší úrovně, není účelné zajišťovat vyšší úroveň. Jinak řečeno, nemá smysl lidem nabízet zlepšení sociálních životních podmínek, pokud jsou zabíjeni, trpí hladem a živoří v uprchlických táborech.

Tento hierarchický model (viz Obr. 4) umísťuje bezpečnost na vertikální škálu lidských potřeb a životních podmínek a tím ji koncipuje jako komponentu kvality života. Tento model byl navržen a upraven v analogii k modelu lidských potřeb Abrahama Maslowa a vymezuje, co je a co není bezpečnostním problémem a umísťuje bezpečnost na vertikální škálu lidských potřeb a životních podmínek – a tím ji koncipuje jako komponentu kvality života.<sup>19</sup>

Sféra bezpečnosti je tam, kde jde o přežití, existenční zájmy, zachování podstaty či vitálního jádra daného subjektu. Čím více se posouváme na vertikální ose od existenčního ohrožení k plně zajištěnému blahobytu (což je zároveň osa hard security ↔ soft security), tím méně lze hovořit o bezpečnosti subjektu. Do praktické veřejné politiky se provázanost konceptů bezpečnosti a kvality života promítá jednak ve formě deklarací, jednak ve snaze aplikovat různé sady indikátorů pro měření jedné či druhé oblasti. Například v zemích EU

---

<sup>19</sup> DANICS, Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 9-12 s. ISBN 978-80-725-1263-8

se mezi indikátory kvality života pravidelně objevuje nějaká bezpečnostní kategorie – nejčastěji „public safety and crime“, zaměřená na fyzické bezpečí osob a majetku.<sup>20</sup>

Důsledně vzato, bezpečnost není ničím jiným než snahou kontrolovat budoucnost (aby nedošlo k nežádoucímu, a když dojde, ať jsou negativní následky co nejmenší). V tomto smyslu, jako obecný atribut, je ovšem bezpečnost téměř totožná s udržitelností. Vše, co je udržitelné, je svým způsobem bezpečné. Tento významový překryv je podobný překrývání např. s životaschopností, schůdností, proveditelností, zajištěností. Bezpečnost a udržitelnost má společné zaměření na budoucnost.

---

<sup>20</sup> Časopis Vojenské rozhledy, ročník 17 (49), MO ČR – AVIS, Praha 6, s. 8-9, ISSN 1210-3292

## 2 OBECNÍ POLICIE

### 2.1 Vznik a současnost obecní policie

V roce 1991 se obce snaží oživit myšlenku městské a obecní policie a to především vzhledem k prudkému nárůstu trestné činnosti a dalšího protiprávního jednání na územní jednotlivých obcí, kdy již Policie České republiky (dále jen Policie ČR) nebyla schopna tuto situaci zvládnout vlastními silami.

V tehdejší České národní radě ale nebyl zcela jednotný názor na vznik obecních policií a na to, jaká oprávnění vůbec strážníkům svěřit. Po mnoha diskusích v odborných kruzích dává Česká národní rada vydáním zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecní policii), možnost obcím zakládat novou bezpečnostní složku a dochází tak k posilování významu samosprávy obcí a práva obcí na zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Zákon byl přijat dne 6. prosince 1991 s účinností od 1. ledna 1992. Dle této právní normy může být obecní policie jako orgán obce zřízena nebo zrušena obecním zastupitelstvem dané obce na základě obecně závazné vyhlášky obce. Obecní policie však mohly svou činnost zahájit až po vydání vyhlášky Ministerstva vnitra České republiky č. 129/1992 Sb., ze dne 3. dubna 1992 a která upravovala předpoklady odborné způsobilosti strážníků. Od této doby dochází k prudkému nárůstu vzniku obecních a městských policií, zejména ve velkých městech, které nejvíce trápil velký nárůst kriminality.

**Rozlišujeme jednak obecní policii, která je zřizována obcemi a policii městskou, zřizovanou městy. Mezi městskou a obecní policií není, co se pravomocí týká, žádný rozdíl. Rozdíl je pouze v názvu.**

Ke vzniku městských a obecních policií byly zapotřebí tři právní normy. První je to ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, která v čl. 100, odst. 1, dává samosprávným celkům, kterými jsou v tomto případě obce, právo na samosprávu. Dále je to zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který v § 35a, odst. 2, uvádí, že obce mohou zřídit obecní policii a samozřejmě již zmíněný zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kde možnost zakládání městských a obecních policií byla již zakotvena v § 1, odst. 1, kdy „*Obecní policie je*

*orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo v rámci samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou“.*<sup>21</sup>

K provedení zákona o obecní policii bylo také vydáno nařízení vlády České republiky ze dne 10. června 1992 a to č. 397/1992 Sb., kterým se podrobně upravují vztahy Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii. Tento podzákoný právní předpis, který pouze formálně, rámcově deklaroval možné formy spolupráce obce a policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, byl zrušen novým zákonem o Policii ČR č. 273/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Kvalitativně novým nástrojem spolupráce organizačních článků policie určených policejními prezidentem a obcí, tedy jejich orgánů (tedy i obecní policie) je institut písemné koordinační dohody, která by měla umožnit zmíněným subjektům stanovit na předmětném úseku podíl na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku na území obce, spolu s potřebnými nástroji a prostředky, včetně možnosti jejich společného sdílení. Tyto koordinační dohody mají být, ale uzavírány jsou bez ohledu na to, zde obec má či nemá zřízenou obecní policii.

Jak již bylo dříve uvedeno, obecní policie je orgánem obce a jako taková nemá právní subjektivitu. Strážníci obecních policií jsou zaměstnanci obcí a vztahuje se na ně tudíž zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Nejsou tedy jako příslušníci Policie České republiky ve služebním poměru, nýbrž v pracovním.<sup>22</sup>

Městské a obecní policie vznikly v roce 1991 jako úplně nové instituce, proto nenavazují na odkaz minulosti a nemají zapotřebí procházet tak rozsáhlou reformou, kterou prošla v minulých letech Policie ČR. Od svého vzniku se dynamicky vyvíjí v reakci na aktuální společenské požadavky a potřeby ve svém místě působnosti a na základě požadavků pro harmonizaci vztahu a zvýšení efektivity vzájemné spolupráce s Policií ČR. Obec v samostatné působnosti má ve svých povinnostech ochranu veřejného pořádku v souladu s místními zvyklostmi. Muže vydávat obecně závazné vyhlášky, kterými může ukládat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Obecně závaznými vyhláškami může stanovit, které činnosti narušují veřejný pořádek v obci nebo jsou v rozporu s dobrými mravy a ochranou bezpečnosti zdraví a majetku. Vyhláška stanovuje,

---

<sup>21</sup> § 1, odst. 1, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

<sup>22</sup> TECL, J., *Vznik a vývoj obecních, její právní postavení a vzdělávání strážníku*. Brno 2012. 13–14 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

keré činnosti lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovuje, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány. Tímto má obec reálnou možnost kontroly nad dodržováním stanovených pravidel chování. Zřízení obecní policie je v kompetenci zastupitelstva obce, které ji zřizuje i zrušuje obecně závaznou vyhláškou.<sup>23</sup>

*„Obecní policie je podle zákona o obecní policii orgánem obce. Obec spravuje své záležitosti samostatně v rámci tzv. „samostatné působnosti“, kam patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánu obce nebo působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.“<sup>24</sup>*

Činnost obecní policie řídí starosta, pokud zastupitelstvo obce nepověří řízením obecní policie jiného člena zastupitelstva. Na návrh starosty nebo jiného člena zastupitelstva, pověřeného řízením obecní policie může zastupitelstvo pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka. Tento pověřený strážník pak vystupuje jako velitel obecní policie, zajišťuje chod a provoz obecní policie a řídí činnost a výkon služby strážníků. Obecní policie je tvořena zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie, kteří splňují zákonem stanovené podmínky.<sup>25</sup>

Obecní policie vznikla proto, aby byla nástrojem obce k zabezpečování místních záležitosti veřejného pořádku, které náleží do její samostatné působnosti a plní další úkoly, pokud tak stanoví zákon o obecní policii nebo zákon jiný. Pod pojmem „místní záležitosti veřejného pořádku“ je možno zařadit vše, co je v působnosti obce a je vyžadováno, aby ve veřejném zájmu bylo dodržováno. Proto sem mohou patřit i jiná jednání, která ještě nenaplnují skutkovou podstatu přestupků podle přestupkového zákona, ale mohou se teprve stát předmětem pro regulaci určitých pravidel chování (například problematika chování psů na veřejnosti apod.).<sup>26</sup>

<sup>23</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 8 s.

<sup>24</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 8 s.

<sup>25</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 27 s.

<sup>26</sup> SOUČEK, V., STAŇOVÁ, E., LINHART, M., a kol., *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, krizové řízení*, Praha: Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky 2005, 88 s.

Obec, která nezřídila svou policii, může v souladu s § 3a odst. 1 zákona o obecní policii uzavřít s jinou obcí v rámci kraje veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude policie této obce, města vykonávat úkoly stanovené tímto, nebo zvláštním zákonem na území obce, města, které je smluvní stranou této smlouvy a svoji městskou policii si nezřídila.

Možnost jakési výpomoci strážníků při výkonu určité činnosti, zejména v krizových situacích na území jiné obce na základě veřejnoprávní smlouvy je velmi praktickou novinkou v právním systému, která umožňuje pružnější a výkonnější práci městské policie. Dle § 3b odst. 2 zákona o obecní policii, tato veřejnoprávní smlouva musí obsahovat zejména názvy obcí, které jsou účastníky veřejnoprávní smlouvy, právní titul pro její uzavření, počet poskytnutých strážníků, časový úsek, na který jsou strážníci poskytnuti a vymezení konkrétních úkolů plněných těmito strážníky.

Dle § 3c zákona o obecní policii je starosta obce, kde je vyhlášen krizový stav, povinen informovat o situaci hejtmána kraje, na němž se obec nachází a řídit činnost těchto poskytnutých strážníků, pokud se starostové dotčených obcí nedohodnou jinak.<sup>27</sup>

Tab. 1. Porovnání pracovníků u obecních policií podle krajů<sup>28</sup>

		Zaměstnanci celkem	Strážníci	Čekatelé	Počet obec. policií
1.	<b>Hl.m. Praha</b>	2485	2298	7	1
2.	<b>Moravskoslezský</b>	1478	1285	10	29
3.	<b>Ústecký</b>	956	839	6	38
4.	<b>Jihomoravský</b>	953	797	6	47
5.	<b>Středočeský</b>	783	716	7	63
6.	<b>Plzeňský</b>	417	365	16	17
7.	<b>Olomoucký</b>	398	373	0	20
8.	<b>Jihočeský</b>	383	352	2	30
9.	<b>Královéhradecký</b>	338	318	0	22

<sup>27</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 36 s.

<sup>28</sup> *Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie*. [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

10.	<b>Zlínský</b>	333	313	2	19
11.	<b>Liberecký</b>	291	265	1	22
12.	<b>Pardubický</b>	277	260	0	19
13.	<b>Karlovarský</b>	249	217	2	15
14.	<b>Vysočina</b>	195	180	0	9

Tab. 2. Počty strážníků kraje na jeho 1000 obyvatel<sup>29</sup>

		Počet strážníků kraje na 1000 jeho obyvatel
1.	<b>Hl. m. Praha</b>	1,843%
2.	<b>Moravskoslezský</b>	1,048%
3.	<b>Ústecký</b>	1,015%
4.	<b>Jihomoravský</b>	0,682%
5.	<b>Středočeský</b>	0,554%
6.	<b>Plzeňský</b>	0,637%
7.	<b>Olomoucký</b>	0,585%
8.	<b>Jihočeský</b>	0,553%
9.	<b>Královéhradecký</b>	0,575%
10.	<b>Zlínský</b>	0,533%
11.	<b>Liberecký</b>	0,604%
12.	<b>Pardubický</b>	0,503%
13.	<b>Karlovarský</b>	0,719%
14.	<b>Vysočina</b>	0,352%

<sup>29</sup> Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie. [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-police-652273.aspx>

Tab. 3. Počty obecních policíí<sup>30</sup>

<b>Počet obecních policíí</b>	353
<b>Obecní policie zahrnuté do statistiky</b>	352
<b>Počet obcí, jejich obecní policie byla v roce 2012 zrušena, nebo neměla žádné zaměstnance</b>	7

Tab. 4. Počty uzavřených veřejnoprávních smluv<sup>31</sup>

<b>Počet uzavřených veřejnoprávních smluv podle § 3a zákona o obecní policii</b>	438
<b>Počet uzavřených veřejnoprávních smluv podle § 3b zákona o obecní policii</b>	0

Obecní policie byly v roce 2012 zřízeny a zároveň skutečně působily v celkem 352 obcích.

Zároveň bylo uzavřeno alespoň 438 veřejnoprávních smluv dle § 3a zákona o obecní policii, na jejichž základě mohou obce, které nezřídily obecní policii, uzavřít s jinou obcí v témže vyšším územním samosprávném celku (krají), která obecní policii zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě pak obecní policie této obce vykonává úkoly stanovené zákonem na území obce nebo obcí, které obecní policii nezřídily a jsou smluvními stranami této smlouvy. Tato veřejnoprávní smlouva zároveň vymezí rozsah úkolů, které má obecní policie na území druhé obce plnit (např. měření rychlosti vozidel, hlídková činnost v okolí konkrétních významných objektů atd.).

Oproti roku 2010, kdy bylo uzavřeno alespoň 25 veřejnoprávních smluv dle § 3b a § 3c zákona o obecní policii, jejichž účelem je zajištění činnosti strážníků na území obce, kde je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (krizový stav), nebylo za rok 2012 (obdobně jako za rok 2011) Ministerstvu vnitra nahlášeno uzavření tohoto typu veřejnoprávní smlouvy ani v jednom případě.

<sup>30</sup> Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie. [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

<sup>31</sup> Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie. [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>



Tab. 5. Počty obyvatel všech obcí, kde je zřízena obecní policie<sup>32</sup>

<b>Počet obyvatel všech obcí se zřízenou obecní policií</b>	6575354
<b>Podíl obyvatel ČR, v jejichž obci je zřízená obecní policie</b>	62,5%

Přestože je obecní policie zřízena pouze v přibližně 350 obcích (tedy v přibližně v 5,6% obcí v ČR), představuje počet obyvatel těchto obcí zhruba 62,5 % obyvatelstva ČR.

Do tohoto počtu dále nejsou započteny údaje o obcích, ve kterých obecní policie působí na základě veřejnoprávní smlouvy podle § 3a zákona o obecní policii (jedná se však spíše o obce s nižším počtem obyvatel).

Tab. 6. Počty zaměstnanců obcí zařazených do obecních policií<sup>33</sup>

<b>Celkem počet zaměstnanců obce zařazených do obecní policie</b>	9538	
<b>z toho strážníků</b>	8580	89,96%
<b>z toho čekatelů</b>	59	0,6%
<b>z toho ostatních zaměstnanců</b>	899	9,4%

Strážníci dlouhodobě představují přibližně 90% zaměstnanců zařazených do obecních policií v ČR, počty dalších zaměstnanců obecních policií (mimo strážníky) jsou výrazně nižší. Oproti loňskému roku zůstal celkový počet zaměstnanců obecních policií prakticky neměnný, výrazněji však poklesl počet čekatelů.<sup>34</sup>

<sup>32</sup> *Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie.* [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

<sup>33</sup> *Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie.* [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

<sup>34</sup> *Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie. Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2012.* [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

Tab. 7. Strážníci a čekatelé dle věkových skupin<sup>35</sup>

<b>Strážníci a čekatelé dle věkových skupin</b>	
<b>21 – 30 let</b>	16,84%
<b>31 – 40 let</b>	37,13%
<b>41 – 50 let</b>	34,37%
<b>51 – 60 let</b>	10,72%
<b>61 a více</b>	0,96%

Tab. 8. Strážníci a čekatelé dle vzdělání<sup>36</sup>

<b>Strážníci a čekatelé dle vzdělání</b>	
<b>střední bez maturity</b>	12,13%
<b>střední s maturitou</b>	75,11%
<b>vyšší odborné</b>	1,63%
<b>vysokoškolské</b>	11,12%

Novelou zákona o obecní policii v roce 2009 byl zcela nově stanoven kvalifikační požadavek na strážníka a to dosažení středního vzdělání s maturitou s vymezením tzv. přechodného období do 31. prosince 2015 pro ty strážníky, kteří tuto zákonnou podmínku zatím nesplňují a s výjimkou pro strážníky, kteří k 1. lednu 2009 dosáhli věku 45 let, minimálně třikrát úspěšně absolvovali zkoušku z odborné způsobilosti před zkušební komisí ministerstva a obec je držitelem jejich platného osvědčení.

Pokud zaměstnanec obce zařazený do obecní policie bude splňovat všechny výše uvedené zákonné podmínky, ale nebude mít platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, není strážníkem, ale jen čekatelem.<sup>37</sup>

<sup>35</sup> Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie. [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

<sup>36</sup> Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie. [online]. ].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

<sup>37</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 39 s.

*„Strážníkem může být občan České republiky, který*

- a) je bezúhonný,*
- b) je spolehlivý,*
- c) je starší 21 let,*
- d) je zdravotně způsobilý,*
- e) dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a*
- f) má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů (dále jen „osvědčení“).*

*(2) Jménem obce jedná v pracovněprávních vztazích čekatelů, strážníků a dalších zaměstnanců obce podle § 1a odst. 1 písm. c) starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii; to neplatí, pokud rada obce svěří tuto pravomoc určenému strážníku podle § 3 odst. 2.<sup>38</sup>*

Další požadavkem kladeným v § 4 zákona o obecní policii na uchazeče na místo strážníka nebo na čekatele je bezúhonnost, kde je taxativně vymezeno negativním způsobem, kdy je vycházeno z principu, který občan se za bezúhonného nepovažuje.

V § 4b zákona o obecní policii je požadavek spolehlivosti, kdy je spolehlivost vymezena negativně a je vázána na recidivu pravomocného uznání vinným z taxativně vymezených přestupků v posledních 3 letech.

V § 4c zákona o obecní policii je stanovena podmínka na čekatele a strážníka zdravotní způsobilosti, kterou posuzuje lékař závodní preventivní péče.

V § 4d zákona o obecní policii je stanovena podmínka, že odbornou způsobilost čekatele nebo strážníka ověřuje zkušební komise ministerstva formou zkoušky, která se skládá z testu a ústní zkoušky v rozsahu potřebném pro výkon funkce strážníka. Po vykonání úspěšné zkoušky vydává Ministerstvo vnitra strážníkovi osvědčení, jehož platnost je na dobu 3 let.

---

<sup>38</sup> § 4, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

V § 5 zákona o obecní policii je již taxativně vymezeno, kdy může ministerstvo strážníkovi odejmout osvědčení nebo, kdy platnost osvědčení zaniká.<sup>39</sup>

### **Metropolitní policie – vize budoucnosti**

Ačkoli se o konceptu „Metropolitní policie“ v rámci České republiky hovoří relativně často, informací o přesném znění tohoto návrhu do širší veřejnosti ještě neproniklo – nebyly vlastně v úplnosti ani oficiálně zveřejněny. Některé prvky tohoto návrhu je však možné vysledovat z otevřených zdrojů, byť se často jedná o informace „bez záruky“ pravdivosti respektive aktuálnosti.

Nejčastější informace o tomto projektu jej popisují následujícím způsobem:

Základem Metropolitní policie by se stala městská (obecní) policie konkrétního většího města, která by po výrazném početním posílení (zejména o příslušníky pořádkových a dopravních jednotek Policie ČR, kteří v současnosti na území takového města působí) a určitém rozšíření pravomocí převzala některé úkoly a působnost od Policie ČR (především v oblastech zajišťování veřejného pořádku, ochrany bezpečnosti osob a majetku a co se týče dohledu nad bezpečností provozu na pozemních komunikacích).

Vzniklý sbor by se specializoval na pořádkovou činnost na území konkrétního města. Tento sbor by byl v nejvyšší možné míře oproštěn od administrativních činností, jimiž je v současné době zatížena Policie ČR. Příslušníci tohoto nového sboru by působili především v terénu formou hlídkové činnosti. Jejich činnost by probíhala v úzké součinnosti s orgány městské samosprávy na straně jedné a s Policií ČR na straně druhé.

Nový sbor by byl součástí Policie ČR, přeřazení městští strážníci by tak získali pravomoci policistů. Jednotky by však z velké části financovala města, která by pak mohla zasahovat do jejich priorit. Stát by hradil určitý „minimální standard“, města pak další výdaje, lepší vybavení atd. „Metropolitní policii by řídil ředitel, který by zřejmě spadal pod krajského policejního ředitele, ale úkolovat by ho mohl také přímo primátor města.“

„Zbytková“ Policie České republiky by na území konkrétního města dále působila – ale pořádkovou činnost a dohled nad dopravou by zde (na rozdíl od Metropolitní policie)

<sup>39</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 44–56 s.

vykonávala pouze značně sníženým počtem pro tuto činnost vyčleněných příslušníků. Přehlédnout nelze ani vizi, že některé agendy městských strážníků, jako například pokutování za špatné parkování, mohly převzít soukromé bezpečnostní agentury.“

K naplnění nastíněných vizí se předpokládá přijetí nového zákona o Metropolitní policii a souběžných změn zákona o obecní policii (respektive zákona o Policii ČR). Kritici konceptu přitom hovoří o nutnosti – v případě takového rozhodnutí – složitě pozměnit až 40 dalších zákonů.<sup>40</sup>

## 2.2 Působnost a činnost obecní policie

*„Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona*

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,*
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,*
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,*
- d) se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,*
- e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,*
- f) se podílí na prevenci kriminality v obci,*
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,*
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,*
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) na požádání údaje o obecní policii.“<sup>41</sup>*

Obecní policie vznikla proto, aby byla „nástrojem“ obce k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, které jsou v její samostatné působnosti a aby plnila další úkoly podle zákona nebo pokud tak stanoví zvláštní zákon. Tedy zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku zůstává prioritou činnosti strážníků. Výše uvedené ustanovení vymezuje taxativně úkoly, které obecní policie realizuje.

<sup>40</sup> Časopis Bezpečnostní sbory. [online].[cit. 2013-11-11]. Dostupné z: [http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/5-2011/2011\\_bezpecnostni-sbory\\_metropolitni-policie\\_podklad.pdf](http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/5-2011/2011_bezpecnostni-sbory_metropolitni-policie_podklad.pdf)

<sup>41</sup> § 2, odst. 1, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Novelou zákona o obecní policii, která nabyla účinnosti 1. lednem 2009 byl do § 2 zakotven zcela nový úkol obecní policie, kterým se podílí na prevenci kriminality v místě své působnosti.<sup>42</sup>

**„Morální kodex strážníka obecní policie**

**Strážník obecní policie** jedná za všech okolností nestranně, přičemž prioritně hájí zájem toho subjektu, na jehož straně stojí psané i nepsané právo.

**Spory mezi občany** řeší strážník tak, aby maximálně snížil riziko, že se spor vyhrotí z projevu verbálního ve fyzické napadání a dojde tak ke škodám na majetku, zdraví a životě osob, žádný z účastníků sporu nesmí nabýt oprávněného dojmu, že strážník jedná ve prospěch neoprávněného subjektu a při svém úkonu nebo zákroku nepostupuje nestranně.

**Strážník neposkytuje**, mimo v zákonem stanovených případech, osobám informace a údaje, které získal nebo se dozvěděl při výkonu pravomoci strážníka.

**Strážník omezí** na zdvořilostní míru vztahy a kontakty s osobami, které nežijí v souladu se zákonem, zejm. jedná-li se o osoby s kriminální minulostí, recidivisty a osoby narušující mezilidské vztahy.

**Strážník na své** rodinné příslušníky, osoby blízké a přátele působí tak, aby v rozporu se zásadami nestrannosti a rovného přístupu, nemusel vystupovat v jejich prospěch a nikdy se takového jednání v jejich prospěch nedopustil.

**Strážník obecní policie** vystupuje při výkonu své pravomoci i v osobním životě tak, aby neporušoval právní předpisy a jeho jednání nebylo v rozporu s dobrými mravy, strážník tak jedná z osobního přesvědčení.

**Strážník se** v zájmu kvality své práce vzdělává i nad rámec zákonem stanovené povinnosti.<sup>43</sup>

---

<sup>42</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 16 s.

<sup>43</sup> *Asociace strážníků obecních a městských policií ČR*. [online].[cit. 2013-11-09]. Dostupné z: <http://www.asompccr.cz/moralni-kodex-straznika>

### 2.3 Povinnosti a oprávnění strážníka

*„1) Při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie je strážník povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem.*

*(2) Strážník je povinen poučit osoby o jejich právech, provádí-li podle tohoto zákona zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod, pokud to povaha a okolnosti zákroku nebo úkonu dovolují; v opačném případě je poučí okamžitě, jakmile to okolnosti dovolí.*

*(3) Strážník je povinen poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností podle tohoto nebo zvláštního zákona každému, kdo o ni požádá.“<sup>44</sup>*

Při plnění úkolů podle zákona o obecní policii používá strážník, kromě jiného, jak zákroků, tak i úkonů. Za **zákrok** se považuje taková činnost strážníka, kterou se výrazněji zasahuje do práv a svobod občanů, případně i institucí, při kterých strážník používá zákonných oprávnění, resp. prostředků (např. donucovacích prostředků, služební zbraně apod.) a to zpravidla k tomu, aby byl zjedenán právní stav, eliminováno protiprávní jednání, kterým je např. ohrožován veřejný pořádek či bezpečnost osob a majetku. **Úkon** je takový druh činnosti strážníka, který umožňuje zabezpečovat plnění úkolů obecní policie a při kterém nedochází k zásahu do práv a svobod občanů (např. doručování písemností, požadování podání vysvětlení, vstup do živnostenských provozoven apod.)<sup>45</sup>

*„(1) Strážník je pracovní době povinen v mezích tohoto nebo zvláštního zákona provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, je-li páčán trestný čin nebo přestupek či jiný správní delikt anebo je-li důvodné podezření z jejich páčání.*

*(2) Strážník je i mimo pracovní dobu povinen v mezích tohoto zákona provést zákrok, popřípadě učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie, je-li páčán trestný čin nebo přestupek, kterým je bezprostředně ohrožen život nebo majetek. Pokud se v tomto případě strážník neprokazuje podle § 9 odst. 1, prokáže příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie.*

<sup>44</sup> § 6, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

<sup>45</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, s. 61

(3) Jestliže okolnosti zákroku nebo jiného opatření neumožňují, aby strážník prokázal svoji příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie (odstavec 2), prokáže se ústním prohlášením "obecní policie" nebo "městská policie" (§ 1 odst. 4). Průkazem obecní policie se strážník prokáže ihned, jakmile to okolnosti zákroku nebo jiného opatření dovolí.

(4) Strážník je při provádění zákroku povinen, pokud to povaha a okolnosti zákroku dovolují, použít odpovídající výzvy. Pokud to povaha zákroku dovoluje, použije strážník před výzvou slov „Jménem zákona!“.

(5) Každý je povinen uposlechnout výzvy zakročujícího strážníka.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor průkazu obecní policie.<sup>46</sup>

Podle zákona o obecní policii, jsou však i situace, kdy je strážník zbaven povinnosti nebo oprávnění provést zákrok nebo úkon, neboť mohou nastat takové okolnosti, které by mohly snížit nebo dokonce znemožnit dosáhnutí záměru nebo cíle sledovaného služebním zákrokem, či úkonem a jeho provedení v takové situaci by mohlo naopak vyvolat nežádoucí stav.

„(1) Strážník není povinen provést zákrok nebo úkon k plnění úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona, jestliže

a) je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost jednání,

b) k jeho provedení nebyl odborně vyškolen ani vycvičen a povaha zákroku takové odborné vyškolení nebo vycvičení vyžaduje, nebo

c) je zřejmé, že zákrok nebo úkon nemůže úspěšně dokončit.

(2) Strážník neprovede zákrok nebo úkon k plnění úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona, jestliže by jeho provedením došlo k maření úkolů bezpečnostního sboru.<sup>47</sup>

Podle zákona o obecní policii ve výše uvedeném ustanovení § 8 zákona o obecní policii je taxativní výčet případů, ve kterých není strážník povinen provést zákrok nebo úkon k plnění úkolů obecní policie. Tyto případy se vztahují jak na jeho zákroky a úkony v pracovní době, tak i mimo jeho pracovní dobu.

<sup>46</sup> § 7, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

<sup>47</sup> § 8, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů



Mezi další výčet povinností strážníka při výkonu své pravomoci patří:

- prokázat svou příslušnost k obecní policii stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce;
- pak používat jednotný stejnokroj, jednotné prvky stejnokroje, motorová vozidla a další dopravní prostředky stanovené vyhláškou Ministerstva vnitra;
- bez zbytečného odkladu oznámit policii důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin a podle povahy věci též zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob;
- oznámit příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek nebo jiný správní delikt, jehož projednání patří do působnosti tohoto orgánu.

Naproti povinnostem strážníka jsou jeho oprávnění např.:

- požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci;
- vyzvat osobu podle písmena, aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání k zápisu o podání vysvětlení;
- vyzvat osobu podle písmena, aby předložila doklady potřebné ke zjištění důležitých skutečností;
- vyžadovat poskytnutí údajů u informačních systémů;
- požadovat prokázání totožnosti;
- požádat každého o věcnou a osobní pomoc ke splnění konkrétního úkolu;
- odebrat zbraň;
- zakázat vstup na určená místa;
- otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor;
- předvést osobu;
- odejmout věc;
- použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla;
- vstoupit do živnostenských provozoven;
- použít donucovací prostředky, psa nebo služební zbraň;
- zpracovávat osobní údaje, potřebné k plnění úkolu;
- ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných;
- zastavovat vozidla na pozemních komunikacích ve vymezených případech;

- pokyny usměrňovat provoz na pozemních komunikacích;
- měřit rychlost vozidel na pozemních komunikacích;
- vyzvat řidiče k podrobení se vyšetření;
- rozhodnout o odstranění vozidla, které tvoří překážku v provozu na pozemní komunikaci.<sup>48</sup>

Pokud pomineme oprávnění strážníka s největším zásahem do práv a svobod občana a to je použití zbraně, tak dalším oprávněním jsou donucovací prostředky uvedené v ustanovení § 18 zákona o obecní policii.

*„Donucovací prostředky*

*(1) Donucovacími prostředky jsou*

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,*
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,*
- c) obušek a jiný úderný prostředek,*
- d) pouta,*
- e) úder služební zbraní*
- f) hrozba namířenou služební zbraní*
- g) varovný výstřel ze služební zbraně,*
- h) technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.*

*(2) Donucovací prostředky je strážník oprávněn použít v zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní, majetku nebo k zabránění výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek.*

*(3) Před použitím donucovacích prostředků podle odstavce 1 písm. a) až g) je strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání slovy "jménem zákona" s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků; to neplatí, je-li ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.*

*(4) O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje strážník podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného zákrokem; přitom použije takového donucovacího prostředku, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání.*

---

<sup>48</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008, 63–85 s.

*(5) Strážník je povinen dbát, aby použitím donucovacích prostředků nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.*<sup>49</sup>

K výše uvedenému oprávnění použití donucovacích prostředků dle ustanovení § 18 zákona o obecní policii je i dána v ustanovení § 21 a 23 zákona o obecní policii strážníkovi další povinnost:

- jestliže strážník zjistí, že při použití donucovacích prostředků došlo ke zranění osoby, je povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření;
- po každém použití služební zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, musí strážník ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Bezprostředně po každém použití služební zbraně, jakmile to okolnosti dovolí, je strážník povinen učinit všechny neodkladné úkony, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití služební zbraně;
- o každém použití donucovacích prostředků nebo služební zbraně je strážník povinen vyrozumět bez zbytečného odkladu osobu, která řídí obecní policii (§ 3 odst. 1), a sepsat úřední záznam,
- dojde-li při použití donucovacích prostředků nebo psa ke zranění nebo usmrcení osoby anebo ke škodě nikoli nepatrné), je starosta, jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii nebo určený strážník podle § 3 odst. 2 zákona o obecní policii povinen neprodleně vyrozumět nejbližší útvar policie;
- starosta, jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii nebo určený strážník podle § 3 odst. 2 zákona o obecní policii je povinen neprodleně vyrozumět nejbližší útvar policie o použití služební zbraně.

Taktéž zákon o obecní policii pamatuje i na zvláštní omezení použití donucovacích prostředků, kde kategorizuje osoby, proti kterým není strážník oprávněn při provádění zákroku použít taxativně vymezené donucovací prostředky, psa ani služební zbraně, byť by v ostatních případech podmínky pro jejich použití byly dány.<sup>50</sup>

---

<sup>49</sup> § 18, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

<sup>50</sup> SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*, Příbram: Polis 2008, 154–165 s.

*„Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí strážník použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek a jiný úderný prostředek, psa, úderu služební zbraní, hrozby namířenou služební zbraní, varovného výstřelu ze služební zbraně a služební zbraně, vyjma případů, kdy útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život a zdraví strážníka nebo jiných osob nebo hrozí větší škoda na majetku a nelze-li nebezpečí odvrátit jinak.“<sup>51</sup>*

---

<sup>51</sup> § 22, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

### 3 OBČAN A VZTAH K OBECNÍ POLICII

#### 3.1 Současná společnost

Nezadržitelně se rozběhlo první desetiletí 21. století. S počátkem nového století jsou spojovány nejrůznější úvahy a dohady, více nebo méně fantastické. To nám dává příležitost zamyslet se nad současným stavem naší civilizace a postavením člověka v ní. Zdá se dosti zdůvodněná představa, že vývojové stádium naší civilizace, časově ohraničené druhou polovinou dvacátého století, má jisté výrazné rysy, které ji značně odlišují od období předcházejících.

Podle P. Mühlpachra pojem civilizace patří do oblasti sociální: civilizace je sociální útvar, relativně uzavřený, časově, prostorově ohraničený, vyznačující se jistými specifickými sociálními strukturami a odlišující se od jiných civilizací hlavně svou specifickou strukturou (právě tak materiální jako duchovní). Civilizací je mnoho a mají historickou dimenzi (vznikají, vyvíjejí se, zanikají).

Sociální pohled na člověka na přelomu tisíciletí přináší fakt, že veškeré velké a rozsáhlé vize, které byly doprovázeny revolucemi a válkami, ztroskotaly. Koncem minulého století ztroskotala i poslední obrovská vize komunistického spravedlivého a dobrého světa, aniž byla nahrazena vizí novou. Vizí současnosti je absence jakékoli vize. A to je pro člověka špatné, člověk perspektivu, vizi potřebuje.

Připomeňme další vývojové trendy, které se v současném stádiu naší civilizace ještě stupňují: nazrání sil, ohrožujících lidstvo a člověka ve světovém měřítku, ekologickou krizi, jaderné zbraně a další. V souvislosti s vyspělými informačními technologiemi tyto negativní vlivy pronikají přímo a velmi rychle ke člověku, zneklidňují ho, stresují ho a vyvolávají obavy.

Současnou společnost charakterizují dva obecnější momenty. Je to individualismus a dynamismus. Individualismus narůstá v současné době až obludných forem, kdy získává výraz v přemrštěné a nevyvážené touze po osobní svobodě, individuálních lidských právech, ekonomickém sobectví, až po atomizaci společnosti. Dynamismus je vnímán jako vnitřní tendence společnosti (civilizace) k samovývoji. Sociální a ekonomický dynamismus

vede k neustálému urychlování vývoje a strhává ke stále větší dynamice i jednotlivce. Od poloviny 20. století je urychlování vývoje stále prudší, probíhá ve stále strmější exponenciální křivce. Člověk mu nemůže stačit, stává se pro něj zdrojem stále silnějších stresů.

P. Mühlpachr uvádí, že základním rysem naší společnosti ve druhé polovině 20. století je to, co se označuje jako vědecko-technická revoluce. Rozvoj vědy se po vzniku nových vědních oborů – kybernetika, teorie informací atd. rozjel dosud nevídaným tempem. Nukleární fyzika vytvořila nukleární zbraně, ale i strach z nich, atomové elektrárny, zdroj nejen energií, ale i strachu a sociálního napětí. Teorie informací dala vznik počítačům a internetu.

Rozvoj vědy pak vyvolal prudký rozvoj techniky, až do té míry, že technika už nepomáhá člověku, nýbrž i ohrožuje lidstvo. Člověk se jí jednak bojí, jednak u něho vyvolává stresy tím, že jí již nestačí. Klade na člověka stále větší nároky, nepřiměřené jeho průměrným schopnostem. Navíc ho zbavuje práce.

Nezaměstnanost se stává jedním z hlavních problémů lidstva. Jde při tom o strukturální nezaměstnanost, vyplývající z technického pokroku a ekonomického dynamismu civilizace. S jejím řešením si lidstvo zatím neví rady, jakékoli pokusy bojovat s ní ztroskotávají (nutně musí ztroskotávat), jde o civilizační trend. Dnes už značná část populace v ekonomicky nejvyspělejších zemích nikdy nepracovala, nemá naději pracovat a fakticky ztratila schopnost pracovat. Liberalističtí ekonomové považují nezaměstnanost dokonce za nezbytnou podmínku ekonomického rozvoje. Pracovní uplatnění je základním a individuálním určením člověka. Nemožnost pracovat člověka rozkládá, degraduje, psychicky i sociálně. Nezaměstnanost znamená snížení životní úrovně, možnost konfliktů a rozkladu rodiny, ztráty smyslu života a možnosti trestné činnosti. Nezaměstnaní jsou další časovanou bombou, kterou naše společnost vytváří.

Prudký rozvoj vědy a techniky je jednou z hlavních podmínek stejně prudkého rozvoje ekonomiky. Ekonomická funkce je bezesporu jednou ze základních sociálních funkcí, spolu s funkcí reprodukční je základní podmínkou existence člověka a společnosti. Dynamika naší společnosti se projevuje nejsilněji právě v oblasti ekonomiky: výroba se

musí stále rozvíjet, podnik, jehož vývoj se zastaví, odumírá. Proto vyrábí stále více, proto se rozšiřuje do dalších oblastí. Člověk – ne už subjekt, nýbrž pouhý nástroj výroby – se nezbytně cítí vůči výrobě bezmocným. A je vystavován stále silnějším stresům všeho druhu.

Peníze vždy byly (kromě jiného) měřítkem hodnot. V poslední době se však stávají měřítkem univerzálním, dokonce jediným, všechno, všechny hodnoty se převádějí na peníze. Tlak ekonomiky pak vede k jednostrannému zužování lidských zájmů a lidských aktivit na zájmy a aktivity ekonomické, povyšování peněz na hlavní, ne-li jediný cíl. Dochází tedy ke změně lidských hodnot, kdy převládá modus **mít** (vlastnit, dosahovat zisků) než modus **být** (touha poznávat, solidarita, empatie, atd.). A tím k podstatnému deformování člověka.

S těmito faktory souvisí i další rys, na který sociologové upozorňují již delší dobu: bujení a přebujení sociálních institucí a organizací a jejich nadvláda nad člověkem. Nejde jenom o stát, daleko spíše jde o organizace ekonomické. Tyto organizace jsou stále silnější a mocnější, v důsledku globalizace přesahují státy a přirozené společnosti. Člověk se cítí stále více vůči nim bezmocnější.

P. Mühlpachr uvádí, že zmíněné procesy vedou nepochybně k narůstání bohatství naší společnosti. Lze říci, že naše společnost je až příliš bohatá – degeneruje ji to a taktéž i ty, kteří jsou nositeli tohoto bohatství. Bohatí jsou stále bohatší a je jich stále více, jejich podíl na bohatství společnosti je stále větší. Chudí jsou stále chudší. Nůžky se stále více rozevírají uvnitř společnosti. Nejde tu jenom o skutečnou chudobu, ale o pocit chudoby. A toto je zdrojem neustálého napětí ve společnosti.

Konzumní společnost se stala hojně diskutovaným civilizačním rysem současnosti. Konzumní společnost není pouze negativní rys. Souvisí s rozvojem techniky a ekonomiky, který vedl k odstranění hladu a bídy v klasickém slova smyslu. Konzumní společnost ve vyspělé civilizaci předpokládá jistou ekonomickou úroveň masového spotřebitele a svým způsobem odráží zvýšenou životní úroveň. Aby spotřebitel mohl konzumovat, musí mít možnost si konzumní statky koupit. A to vede k nutnosti přehodnotit mnohé ekonomické kategorie, především mzdu a zisk. Právem za otce konzumní společnosti můžeme

považovat Forda. Aby mohl svá auta masivně vyrábět, musel tu být konzument, který si je mohl koupit. Proto zvýšil mzdu. Masová výroba – odpovídající příjem – masová spotřeba.<sup>52</sup>

Zde bych se ještě zmínil o v poslední době často používaný pojem „globalizace“, který je charakterizován vzájemně propojenými systémovými vztahy na nejrůznějších úrovních, ke kterému se pojí pojem „globální síť“, která je přirovnávána k pavučině, kdy dotek na jedné straně vyvolá reakci na jiném místě, vzdáleném místě a nic neprobíhá izolovaně. Toto má velké následky, neboť globalizace přináší pozitivní efekt nadnárodním korporacím a negativní efekt, zejména sociální dopad jde na účet národních vlád.

Konzumní společnost má tedy dvě stránky: jednak stránku ekonomickou, stále rostoucí výroba musí najít masového spotřebitele, kterého si zejména reklamou získává. Druhou stránkou, možno odvozenou, nicméně sociálně stejně vážnou, je stránka sociálně psychologická nebo přímo etická: hedonismus jako projev rozkladu morálky, ne pouze jako individuální jev, nýbrž jako jev sociální, jeden z rysů naší společnosti.

P. Mühlpachr podotýká, že stejně vážným rysem naší společnosti je již silné a stále pokračující oslabování sociálních vazeb, rozkladu tradičních pospolitostí, do nichž je člověk zapojen a v nichž nachází oporu. Nejde tu pouze jen o rodinu, ale ještě více o vesnickou pospolitost, sousedská společenství, různé spolky a sdružení. Jednotlivec je stále více ponechán sám sobě, je izolován od jiných a od pospolitosti. Mluvíme o atomizaci společnosti a přexponování individualismu.

Patřil by sem nepochybně i alkoholismus jako stará drogová závislost naší společnosti. Ta se s alkoholem naučila žít. Ale v souvislosti s dalšími faktory současné společnosti – demokratizace, masovost, konzumní společnost, hédonismus – nabývá i alkoholismus nových dimenzí, které se už těžko zvládají, jak individuálně, tak i sociálně.

Podle P. Mühlpachra u drog hrají hlavní roli podobné společenské faktory: oslabení morálních, sociokulturních relativů, oslabení a rozpad sociálních vazeb, hédonismus – snaha získat novéžitky, celková sociální deziluze, ztráta perspektivy. A do toho vstupují faktory kriminální, ekonomické a další, dokonce falešné pojetí osobní svobody a lidských

---

<sup>52</sup> MÜHLPACHR, P., a kol., *Sociální pedagogika II*. Institut mezioborových studií Brno 2011, 7–9 s.



práv. Zde se ukazuje, že se jedná o jeden z nejvýznamnějších anomických prvků, s nimiž si společnost neví rady.

Do této oblasti patří i to, co se označuje jako sexuální revoluce. Ta přinesla hodně pozitivního, osvobodila člověka a především ženu od řady tíživých, stresových tabu, ale na druhé straně také hodně negativního. Nepochybně i ona souvisí se zmíněným oslabením sociokulturních regulativů, odsunutím kategorií, jako je ukázněnost, zdrženlivost (v širším než sexuálním významu) na vedlejší kolej a obdobně, ale stále připomínaným hedonismem: jiná než požitková stránka sexu se oslabuje, ze sexu se stává pouze otázka rozkoše.

Populační problém: stárnutí populace, stále se zvyšující počet starších lidí postproduktivního věku a jejich stále vyšší podíl na celkové populaci. I zde se jedná o zvrát pozitivního v negativní. Příčinou stárnutí populace je nepochybně výrazné zlepšení zdravotní péče, pokroky lékařské vědy spolu se zvyšováním životní úrovně.

Přímo pak naši společnost ohrožuje ekologická problematika. Agresivní chování člověka k přírodě hrozí likvidací člověka jako druhu.

Mezi další krizové jevy lze zařadit výbuchy extremismu, občanské války a terorismus, který v posledních letech nabyl velké intenzity i v místech, kterým se doposud z dálky vyhýbal.

Posledním výrazem naší společnosti uvádí P. Mühlpachr je na přelomu tisíciletí značné sobectví, sobectví kolektivní i individuální, lhostejnost, lhostejnost ke třetímu světu, stejně tak jako lhostejnost k méně nadaným, k méně schopným, méně zdravým či jinak handicapovaným. Výrazně se projevuje značná míra ztráty solidarity a empatie.

Skutečným novým jevem je vznik informační společnosti v důsledku informační exploze. Souvisí to s rozvojem techniky, využívání počítačů, rozšířením počítačových sítí. Není vyloučeno, že se jedná o jeden z nejvýznamnějších rysů měnící společnosti, který by ji mohl velmi podstatně ovlivnit. Zahlcení informacemi nebo přechod do virtuální reality, to jsou jevy, jejichž dosah si ani nedokážeme domyslet. Už pouhá televize přináší v tomto

smyslu řadu problémů a dopadů na člověka a do ostatních sfér civilizace. Na jedné straně jsou informace demokratizovány, zpřístupňovány v dosud nebývalé míře všem lidem, stávají se prvkem masové kultury, na druhé straně se mohou stát individuálním vlastnictvím, sociální výsadou, nástrojem ekonomického prospěchu a moci nad lidmi. Kladou také na člověka značně vysoké nároky – dokážou je lidé zvládnout? Objevuje se nové nebezpečí – počítačová a informační narkomanie. A u informací platí mnohanásobně silněji než v jiných oblastech, že mají tendenci osamostatňovat se, vymykát se člověku z rukou.<sup>53</sup>

### 3.2 Občan a vztah k obecní policii

Jedním z nejvýznamnějších současných úkolů obecní policie je naplňovat svou činností očekávání veřejnosti: **vedle fungování jako státního nástroje represe** (převažujícího v režimu před rokem 1989) **akcentovat svou funkci jako službu občanovi.**

Každé společenství lidí uznává své hodnoty a stanovuje si specifické normy, které vymezují společný, tzv. veřejný zájem (společně chráněné hodnoty společnosti). Veřejnost lze chápat jako velké společenství lidí, velká skupina, která je běžně dostupná a do které spadají všichni lidé bez rozdílu, kteří mají své rozličné, individuální potřeby, zájmy a specifické cíle. Mnohé potřeby zájmy a cíle lidí ve společnosti se ale mohou dostat do konfliktu právě se společnými veřejnými zájmy.<sup>54</sup>

Velmi silným faktorem podílejícím se na utváření vztahu Policie ČR a obecní policie (dále jen policie), která byla ve společnosti zřízena právě k ochraně veřejných zájmů a veřejnosti, je sociální klima. Sociální klima velice intenzivně působí na utváření morálních postojů, hodnot a norem nejen skupin, ale především jednotlivců. Vztah policie a veřejnosti je nutné chápat jako vzájemné působení dvou poloh. **Vztah služby** – základem je pojetí služby jako uskutečňované profesionality v nejširším pojetí, umění se správně rozhodnout, a za tato rozhodnutí převzít plnou odpovědnost s vědomím, že občan je klientem státní správy, jíž je policie nedílnou součástí, a veřejnost je bezpečnostním

<sup>53</sup> MÜHLPACHR, P., a kol., *Sociální pedagogika II*. Institut mezioborových studií Brno 2011, 10–11 s.

<sup>54</sup> DOLEŽIL, B., *Faktory zvyšující důvěru občanů v policii*. Brno 2012, 34–36 s. Diplomová práce. Institut mezioborových studií v Brně

partnerem policie. **Vztah důvěry a spolupráce** – důvěra se zakládá na předvídatelnosti, čitelnosti chování a jednání druhé strany a schopnosti toto chování a jednání ovlivnit.<sup>55</sup>

Těchto dvou poloh si musí být vědomy obě strany. Péče o veřejný pořádek a udržování zákonnosti, nemůže být nikdy výlučně a pouze na straně policie. Veřejnost musí vzít za své, že to není jen policie, ale především celá společnost, kdo nese odpovědnost ochranu veřejných zájmů.<sup>56</sup>

Vztah veřejnosti k policii není optimální. Česká veřejnost posuzuje práci policie spíše negativně. Když se řekne „policie“, vybaví se každému nejspíš uniforma, obtěžující silniční kontrola, možná zatýkání nějakého zločince, pak nejspíš korupce a tím výčet asociací končí. Policisté a strážníci sice jsou mezi námi a zabývají se kriminalitou a narušováním veřejného pořádku, ale my to nevnímáme. Všudypřítomnost policie a nezřetelnost důvodů její přítomnosti nepřispívají ani tak k našemu pocitu bezpečí – neřekneme si „dobře že tu policisté jsou, i když se není čeho bát“ – ale spíše k pocitu jejich neužitečnosti a nadbytečnosti. Samotní policisté tomuto pocitu svým jednáním mnohdy nevědomky přispívají. I když by rádi, aby společnost jejich práci oceňovala a podle svých měřítek se snaží jednat tak, aby se jim tohoto cíle podařilo dosáhnout, stále se nemohou dočkat úspěchu. Problém je právě v měřítkách – pro policistu je hlavním bodem zákon, pro občana lehkost bytí. Tam, kde policista hledá porušování zákona (třeba v případě silničních kontrol), tam občan vnímá jenom neužitečné zdržování a obtěžování. Tam, kde poškozený občan hledá v policii oporu, dostane se mu mnohdy pouze strohého a podezřívavého vyptávání (protože policista koná šetření a zajímá ho pouze to, co vede ke správné administraci trestného činu) nebo dokonce nevstřícnosti tehdy, kdy policista vyhodnotí situaci tak, že mu jednání s občanem v plnění jeho úředních povinností nic nepřinese. V očích policie by zas občané tehdy, kdy si vzpomenou, chtěli mít z policistů pomalu „osobní sluhy“, když ale nejde o jejich problémy, nechtějí s policií nic mít. Ideál, který se snaží sblížit tyto nesmiřitelné póly se ve vědách o policii prosazuje stále důrazněji. Hovoří se o něm jako o *democratic policing* – tedy policejní práci, která bere na vědomí soudobou povahu demokratické společnosti. Uvědomuje si na jedné straně, že občané mají stále náročnější požadavky na výkon jakékoliv služby, zajišťované státem, chtějí o ní mít

<sup>55</sup> NESVADBA, P., *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk 2009, 31 s. ISBN 978-80-7380-195-3

<sup>56</sup> DOLEŽIL, B., *Faktory zvyšující důvěru občanů v policii*. Brno 2012, 35 s. Diplomová práce. Institut mezioborových studií v Brně

co nejlepší informace a chtějí mít jistotu, že tato služba směřuje k cíli, kvůli němuž byla vytvořena. Na druhé straně chápe, že kriminalita a porušování veřejného pořádku jsou společenskými jevy i v tom smyslu, že nemohou být nikdy vymýceny a nemůže s nimi být účinně bojováno jinak, než ovlivňováním a zapojováním co nejširších složek společnosti. Snahou tedy je, aby policie, která je dosud vnímána jako tradiční služba státu a jako represivní nástroj mocenských struktur, se stala službou orientovanou na potřeby občana. Posun ve vnímání občanů, že demokratická policie je tu pro ně, že ji není třeba se obávat, ale že chrání a pomáhá v nesnázích, je však proces nesnadný a dlouhodobý.

Na druhé straně má policie dobrou výchozí pozici, protože kdo jiný by měl odborně pomoci, poradit a informovat občana v různých životních situacích, když ne policie. Jsou to právě policisté, kteří přicházejí jako první do styku s oběťmi protiprávních činů a na nich ve velké míře záleží, jak celý následující proces s oznámením, dokazováním, soudním řízením bude občan vnímat a jak se bude cítit. Buď jako člověk, který si zachová svou důstojnost a víru ve spravedlnost, nebo jako bezmocná loutka v rukou policejní, úřední či soudní mašinérie. Občanům – obětem protiprávních činů, často nejde ani tak o náhradu škod, ale o pocit dobrého jednání a sounáležitosti v jejich obtížné situaci. Řešením je užší propojení základních útvarů pořádkové policie s jimi spravovaným společenstvím. Jde o přístup k policejní práci nazývaný *community policing*. Jedná se o policejní práci, která se opírá o úzkou spolupráci s komunitou, tedy s občany.<sup>57</sup>

### 3.3 Aktivity obecní policie v mikroregionu Hlinecko

Mikroregion Hlinecko vznikl v roce 1999 a v současné době sdružuje 28 obcí. Město Hlinsko je správním, průmyslovým i společenským centrem mikroregionu Hlinecko, které vytváří a realizuje aktivity v oblasti prevence kriminality v tomto regionu.

Skupina prevence kriminality, kterou řídí manager prevence kriminality a protidrogový koordinátor – řídí prevenci kriminality, vypracovává koncepci prevence kriminality a protidrogové politiky v Hlinsku, zajišťuje primární prevenci v oblasti sociálně patologických jevů a získává na ni finanční prostředky, zjišťuje aktuální informace o přehledu drog, které se na území mikroregionu Hlinecko vyskytují, sleduje síť služeb,

<sup>57</sup> DYTRYCH, R., *Policie a společnost*. Brno 2008, 28–29 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

kteří jsou v této oblasti k dispozici, spolupracuje se školskými zařízeními, zejména s metodikou prevence sociálně patologických jevů v základních školách.<sup>58</sup>

Dalšími členy Skupiny prevence jsou zástupci hasičského sboru, Policie ČR a především strážníci zdejší městské policie, kteří působí jako lektori v některých realizovaných přednáškových programech v mikroregionu Hlinecko, jako instruktoři na pořádaných akcích a jako sociálně-pedagogičtí pracovníci klubu Pohoda.<sup>59</sup>

Městská policie Hlinsko se podílí na mnoha projektech a akcích mezi, které patří:

### **Pes Ajax s městskou policií**

Tento dlouhodobý projekt navazuje na obdobný projekt realizovaný v minulých letech Policií ČR. Vznikl za grantové podpory Pardubického kraje v roce 2010, ale od roku 2011 byl financován již z městského rozpočtu prevence kriminality. Je zaměřen na žáky 3. ročníků základních škol (dále jen ZŠ). Dětem byl zakoupen výukový sešit „Ajaxův zápisník“, který obsahuje deset témat. Tyto témata jsou rozdělena do jednohodinových přednášek během celého školního roku. Témata jsou vhodně přizpůsobena věku žáků, aby byla pro ně zcela srozumitelná. Malí školáci se postupně seznamují se strážníkem a s činnostmi městské policie, dopravní tematikou a od listopadu začínají závažnější témata, kdy již děti znají "svého strážníka" a navykly si na práci se zápisníkem.<sup>60</sup>

Hlavními tématy přednášek jsou:

- seznámení se strážníky městské policie (uniforma, oprávnění atd.);
- dopravní výchova (chodec a cyklista);
- závislosti na alkoholu, tabáku, drogách a hazardních hrách;
- mezilidské vztahy (šikana, internetová komunikace);
- prázdninové desatero.<sup>61</sup>

---

<sup>58</sup> HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 1 s.

<sup>59</sup> DOSTÁLEK, A., *Závislost na návykových látkách mladistvých a prevence kriminality v mikroregionu Hlinecko*. Brno 2012, 34 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>60</sup> DOSTÁLEK, A., *Závislost na návykových látkách mladistvých a prevence kriminality v mikroregionu Hlinecko*. Brno 2012, 35 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>61</sup> KAŠPAROVÁ, B., *Výukový sešit Ajaxův zápisník*. Karlovy Vary: Mirror Promotion s.r.o., 2009, 25–45 s.

### Dopravní výchova

S rozvojem dopravních prostředků a rozsáhlou výstavbou komunikačních sítí přichází obrovský prostor pohybu pro člověka a spolu s ním určitá nebezpečí, na která musíme člověka výchovou připravit. Člověk se musí naučit žít v těchto podmínkách a být schopen využít takového rozvoje v dopravě s ohledem na své zdraví i zdraví jiných účastníků silničního provozu. Dopravní vývoj je důležitým činitelem života. Ročně zahyne na silnicích více dětí než na infekční choroby. Děti jsou nejzranitelnějšími účastníky dopravního provozu. Dochází k tomu, že nejen děti, ale i dospělí, kteří by měli dopravní pravidla znát, je porušují a usilovná práce vzdělávacích středisek nenachází odezvu. Chybí provázanost výchovy ve školních zařízeních s výchovným působením v rodině. Tento dlouhodobý projekt je financován Ministerstvem dopravy a pověřeni strážníci Městské policie Hlinsko provádějí ve 4. třídách ZŠ výuku v oblasti bezpečnosti silničního provozu.<sup>62</sup>

Výuka dopravní výchovy dle metodiky BESIP je prováděna ve dvou blocích – teorie a poté praktická část na dopravním hřišti při jízdě na kole. Dopravní výuka probíhá ve 4. ročnících ZŠ a účastní se jí všechny hlinecké ZŠ a školy ze Včelákova, Kameniček a Trhové Kamenice.

Dne 19. 9. 2013 se na dopravním hřišti u ZŠ Ležáků v Hlinsku uskutečnil, z června 2013 odložený 12. ročník oblastního kola dopravní soutěže s názvem „Mladý cyklista 2013“. Pořadatelem této soutěže bylo město Hlinsko a to prostřednictvím skupiny prevence kriminality města. Soutěžního klání se zúčastnilo celkem 111 žáků 5. ročníků ZŠ Smetanova, Resslova a Ležáků z Hlinska, ZŠ ze Včelákova a Trhové Kamenice. Soutěžící prošli celkem třemi disciplínami a to jízdou zručnosti na čas, testem z dopravních předpisů a jízdou po dopravním hřišti s dodržováním pravidel silničního provozu. Nad hladkým průběhem soutěže dohlíželi rozhodčí z řad příslušníků Police ČR a Městské policie Hlinsko.<sup>63</sup>

---

<sup>62</sup> DYTRYCH, R., *Policie a společnost*. Brno 2008, 36 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>63</sup> HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 1 s.

### Cíl a význam dopravní výchovy

V dnešní době se i nejmenší dítě stává účastníkem silničního provozu a každý den se ocitá v nejrůznějších situacích, které pro něj mohou představovat vážné nebezpečí. U dítěte, které se v předškolním věku pohybuje v doprovodu dospělé osoby, je už v první třídě ZŠ očekáváno správné chování v dopravních situacích. Toho lze dosáhnout společným působením rodiny a mateřské školy. Nejdůležitějším prvkem je především systematické působení dospělých, které povede k pochopení a zvládnutí vhodného chování v silničním provozu.

Cílem je vypěstovat odpovědné návyky dítěte v každé dopravní situaci:

- porozumění funkce dopravy;
- formování mravního vědomí a jednání při chůzi a jako cyklista;
- osvojení si základů bezpečného chování jako chodec i jezdec;
- zvládnutí techniky chůze v silničním provozu;
- znalost technických podmínek dopravy;
- znalost jednání v případě dopravní nehody;
- porozumění významu dopravní policie.

### Národní strategie BESIP

Bezpečnost silničního provozu by měla být u nás stejně jako ve vyspělých státech světa chápána jako priorita, právní vědomí účastníků silničního provozu je postupně zvyšováno a stejně tak vymahatelnost práva. Současný stav není přímo ideální, jeho nápravu lze docílit koordinovaným přístupem jak v oblasti represe tak i prevence a bude nutno, aby náš zákonodárny orgán provedl některé nutné změny v právní úpravě provozu na pozemních komunikacích. Ideální by bylo, kdyby se do této navrhované strategie aktivně zapojily zainteresované subjekty z veřejné správy i z oblasti podnikatelských subjektů v dopravě, nevládních organizací a občanských sdružení.

### Hlavní cíl strategie

Cílem je snížit počty usmrcených v silničním provozu na 50% úrovně z roku 2002. Strategie byla schválena usnesením Vlády ČR z 28. dubna 2004. Příkladem zapojení může být například Katedra didaktických technologií PdF MU v Brně, která zveřejnila na

internetu projekt Podpora dopravní výchovy ve vzdělávacích programech učitelů prvního stupně ZŠ. Řešením má být zvyšování kompetence učitelů k vedení dopravní výchovy na základních školách a to konkrétně ve využití učiva a prvků tělesné výchovy v dopravní výchově na základní škole. Je nezbytné, aby dopravní kázní byla věnována dostatečná pozornost už od nejtěššího věku dítěte. Nedostatečné znalosti a nevládnutí správných dovedností v dopravním provozu může člověk zaplatit životem. Není možné tedy systematické působení na děti v této oblasti výchovy opomíjet. Je nutno dítě vychovat tak, aby se jako chodec a cyklista a později řidič podílelo na bezpečném silničním provozu podle potřeb svých i podle potřeb společnosti. Návyky, které si člověk vytvoří a upevní v mladém věku, ovlivňují jeho jednání po celý život.<sup>64</sup>

### **Právo pro každý den**

Přednášková činnost zaměřená na žáky 8. a 9. tříd ZŠ o zákonech, s kterými se mohou setkat, o demokracii a lidských právech. Díky aktivnímu zapojení všech studentů rozvíjí nejen právní znalosti, ale zejména praktické dovednosti, které jsou potřebné v jejich dalším životě při řešení konfliktu, kritické myšlení, srozumitelný projev, samostatnost a schopnost nahlížet na problémy z více úhlu. Studenti o problémech diskutují, věnují se aktuálním společenským otázkám. Na závěr tohoto přednáškového cyklu vždy proběhne školní soutěž v získaných vědomostech a nejlepší žáci pak postupují do městského a krajského kola.<sup>65</sup>

Dne 29. 5. 2013 se v hudebním sále historické radnice na Perštýnském náměstí v Pardubicích uskutečnil, 9. ročník krajského kola soutěže právního vědomí s názvem „Právo pro každý den.“. Pořadatelem této soutěže byla Městská policie Pardubice a Magistrát města Pardubice. Soutěžního klání se zúčastnilo celkem 19 čtyřčlenných družstev žáků 9. ročníků ZŠ a víceletých gymnázií z Pardubického kraje, kteří postoupili z kol školních, městských a oblastních. Mimo soutěž se zde také představilo družstvo z Chotěboře.<sup>66</sup>

---

<sup>64</sup> DYTRYCH, R., *Policie a společnost*. Brno 2008, 36–38 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>65</sup> DOSTÁLEK, A., *Závislost na návykových látkách mladistvých a prevence kriminality v mikroregionu Hlinsko*. Brno 2012, 36 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>66</sup> HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 2 s.



### Víkendový pobyt Květná Zahrada

Jedná se o výchovně – rekreační pobyt na statku v Květné u Poličky, který je určen pro děti a mládež ve věku 10–18 let ze sociálně znevýhodněného prostředí. Vlastníkem statku je občanské sdružení Květná Zahrada, které zde mimo jiné provozuje sociální službu „Dům na půl cesty“ pro klienty s různou minulostí.

Děti se v rámci výchovné části pobytu podílely na běžném chodu statku, pomáhaly při úklidu dřeva a krmné řepy, vyzkoušely si práci s domácími zvířaty i jejich ošetřování. Dále absolvovaly besedu s Mgr. F. Raditschem, předsedou o. s. Květná Zahrada a to o fungování a systému provozu Domu na půl cesty.<sup>67</sup>

### Výchovně rekreační tábor Svratouch 2013 – Pravěk

Občanské sdružení Médea – o. s. Hlinsko ve spolupráci s Městem Hlinskem každoročně pořádá výchovně rekreační tábor na Wolkerově planině u obce Svratouch pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí. V roce 2013 se táboru účastnilo 66 dětí ve věku 7–18 let. V srpnu 2013 se uskutečnil již pátý, čtrnáctidenní, výchovně rekreační tábor v areálu LT Svratouch. Tematickým zaměřením tábora byla Doba kamenná – Pravěk. Veškeré aktivity, soutěže, maškarní reje a oblečení bylo posazeno do období mnoha tisíc let před naším letopočtem, kdy se možná po území dnešního tábořiště proháněla stáda divokých mamutů a jiných pravěkých zvířat.

Děti, se svými vedoucími, si mohly vyzkoušet, jak se stavěla pravěká obydlí, rozdělával oheň, nebo jak probíhal lov divoké zvěře. Součástí pobytu byl i tematicky zaměřený celodenní výlet do Boskovic, kde děti navštívily nově vybudovaný Dinopark a mohly si tam samy vyzkoušet spoustu pravěkých dovedností.<sup>68</sup>

Další aktivitou v oblasti prevence kriminality ze strany města Hlinska je celoroční provoz volnočasového centra **Pohoda a Pohoda Cool**.

---

<sup>67</sup> DOSTÁLEK, A., *Závislost na návykových látkách mladistvých a prevence kriminality v mikroregionu Hlinsko*. Brno 2012, 36 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>68</sup> HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 3 s.

## Pohoda

Jedná se o volnočasové centrum pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, rizikovou a delikventní mládež ve věku 7–15 let. Tento projekt je realizovaný v rámci Městského programu prevence kriminality města Hlinska. Jeho ideou je vytvoření chráněného komunitního místa pro cílovou skupinu dětí a mládeže, vytvoření podmínek pro volnočasové aktivity a eliminaci delikventního chování a jednání příslušníků cílové skupiny. Klub vznikl v roce 2010 za grantové podpory Pardubického kraje a Ministerstva vnitra ČR. Zřizovatelem klubu je město Hlinsko a spoluprovozovatelem občanské sdružení Médea – o. s. Hlinsko. Nachází se na adrese Budovatelů 1229, Hlinsko.

Aktivity jsou koncepčně zaměřeny tak, aby oslovily co největší počet dětí a mládeže ze sociálně znevýhodněného prostředí. Přitáhly rizikovou a delikventní mládež co nejvíce z ulic, parků, autobusových čekáren a opuštěných domů, kde se scházejí. Práce s dětmi a mládeží v klubu se dělí na několik úrovní, a to jak po stránce vzdělávání, tak i po stránce volnočasových aktivit.<sup>69</sup>

**Vzdělávání:** Součástí aktivit klubu jsou systematicky připravované a cíleně zaměřené činnosti, které podporují rozšiřování právního vědomí u cílové skupiny dětí a mládeže. Několikrát do měsíce se zde konají přednášky, nebo hovory ve skupinách o problémech, které se týkají přímo do klubu docházejících dětí. Mezi návštěvníky dochází preventisté z řad policistů, záchranářů a hasičů a diskutují nad různými tématy. Tyto přednášky jsou doplňovány video projekcemi.

**Sociální práce s klientem:** Každý týden je v jedné z místností klubu uskutečňováno tzv. Smutnění, kdy mohou děti přijít za svým oblíbeným vedoucím a o samotě, nebo třeba ve skupince si popovídat o svých problémech a starostech. V několika případech tak bylo již zjištěno podezření na týrání, jedno potvrzené pohlavní zneužívání a jiné závažné rodinné či školní problémy.

**Dlouhodobé manuální aktivity:** Další pravidelné klubové činnosti jsou dlouhodobé manuální aktivity. Jedná se např. o pravidelnou pondělní výtvarnou výchovu, kdy děti za dohledu odborné pracovnice vytvářejí různé výtvarné práce, které poté prezentují na dnech otevřených dveří, různých výstavách apod. Po celý rok byla tato aktivita úzce směřována

---

<sup>69</sup> DOSTÁLEK, A., *Závislost na návykových látkách mladistvých a prevence kriminality v mikroregionu Hlinecko*. Brno 2012, 37 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

k výrobě předmětů z ekologicky upotřebitelných materiálů, které si poté děti a jejich vedoucí sami prodávali na Eko jarmarku pořádaném v Hlinsku v dubnu 2013 u příležitosti Dne Země a Mikulášsko–vánočním jarmarku v prosinci 2013. Každé druhé úterý je pro děti připravena „Školička vaření“, kde se za dohledu odborné pracovnice učí děvčata, ale nejen ta, základům vaření, pečení a poznávání základních kuchařských postupů. Takto už si sami děti vyrobily např. vánoční cukroví, uvařily si sobě a pro své kamarády různé polévky, jednoduchá zapečená jídla a moučníky.

**Jednorázové aktivity:** Aby nebyly činnosti v klubu jednotvárně zaměřeny a aby návštěva dětí po čase neomrzela, jsou každou dvojicí vedoucích přibližně jednou týdně připravovány jednorázové sportovní, nebo jinak herně zaměřené aktivity. Jako např. turnaj v šipkách, kulečnicků či stolním fotbálku, zumba, cvičení na gymnastických balónech apod. Mnoho aktivit si také děti vymyslejí samy. Pokud to počasí dovolí, využívá se venkovní sportovní areál s minigolfem, kde se např. v lednu konal i závod v improvizovaných psích spřežení.<sup>70</sup>

Tab. 9. Statistika návštěvnosti klubu Pohoda Hlinsko za rok 2013<sup>71</sup>

Rok 2013	Návštěvnost
1. čtvrtletí	688
2. čtvrtletí	632
3. čtvrtletí	zavřeno
4. čtvrtletí	893

Celkem tedy za deset měsíců provozu, kdy je zpravidla otevřeno 20 pracovních dní v měsíci, navštívilo klub a jeho služby využilo 2213 dětí což je v průměru 11 dětí denně. Z celkového počtu návštěv klubu bylo 1120 návštěv dětí, které jsou evidovány orgánem sociálně právní ochrany dětí Hlinsko, což je 50,6% z celkového počtu návštěv.

<sup>70</sup> DOSTÁLEK, A., *Závislost na návykových látkách mladistvých a prevence kriminality v mikroregionu Hlinsko*. Brno 2012, 37-38 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>71</sup> HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 11-14 s.

### Pohoda Cool

Klub Pohoda Cool vznikl v roce 2012 za dotační podpory Ministerstva vnitra ČR. Budova, kde je vybudováno volnočasové centrum Pohoda Cool pro rizikovou a delikventní mládež ve věku 16–18 let. Klub je ve stejné budově jako klub Pohoda a i jeho činnost je obdobná, avšak výchova je zaměřená na mládež. Součástí této budovy je stávající sociální zařízení, oddělené pro obě pohlaví, hlavní společenská místnost, poté sklad, šatna a vstupní vestibul. Celá budova byla již několik let nevyužívaná, tudíž bylo nutné investovat do rekonstrukce. Na rekonstrukci se podílela skupina klientů, která provedla sanaci omítek a následné vymalování.

Tab. 10. Statistika návštěvnosti klubu Pohoda Cool Hlinsko za rok 2013<sup>72</sup>

Rok 2013	Návštěvnost
1. čtvrtletí	392
2. čtvrtletí	538
3. čtvrtletí	94
4. čtvrtletí	575

Celkem tedy za deset měsíců provozu, kdy je zpravidla otevřeno 22 pracovních dní v měsíci, navštívilo klub a jeho služby využilo 1599 klientů, což je v průměru 7 klientů denně. Z celkového počtu návštěv klubu bylo 720 návštěv klientů, které jsou evidovány orgánem sociálně právní ochrany dětí Hlinsko, což je 45% z celkového počtu návštěv.<sup>73</sup>

Městská policie Hlinsko má 10 strážníků a vzhledem k jejich malému počtu není rozsah jejich aktivit zanedbatelný. Je třeba mít stále na mysli, že jejich hlavní náplní je plnění úkolů k zabezpečování místních záležitosti veřejného pořádku v obci, která ji zřídila a v obcích, které mají z Městskou policií Hlinsko veřejnoprávní smlouvu. V minulých letech vzhledem k velkému zájmu základních škol Městská policie Hlinsko rozšířila

<sup>72</sup> HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 14 s.

<sup>73</sup> HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 11–14 s

přednáškovou činnost i dopravní výchovu mimo obce, kde má svoji působnost, a to zejména do obcí, které jsou ve sdružení mikroregionu Hlinecko.

Na závěr lze konstatovat, že návštěvnost klubu Pohoda je vysoká k počtu obyvatel města Hlinska, tedy cca. 10000 obyvatel, což svědčí o zájmu dětí a mládeže o aktivity provozované v klubu. Toto jistě má příznivý vliv na rozvoj dětí a mládeže a i toto příznivě přispívá ke snížení sociálně patologických jevů páchaných mládeží v mikroregionu Hlinecko.

## **II. PRAKTICKÁ ČÁST**

## 4 PRAKTICKÁ ČÁST

### 4.1 Cíl výzkumu, hypotézy a metody

V teoretické části diplomové práce jsem postupně popsal obecně bezpečnost, vznik a působnost obecní policie a vztah obecní policie a veřejnosti. Chtěl jsem představit obecní policii, jako jednu z částí bezpečnostního systému České republiky. Seznámit s činností obecní policie a zaměřit se na to jak je vnímána její práce společností.

Jedním z nejvýznamnějších současných úkolů obecní policie je naplňovat svou činností očekávání veřejnosti. Proto byl empirický výzkum zaměřen na to, jak občané vnímají pocit bezpečnosti a práci obecní policie.

Hlavním cílem diplomové práce bylo hledání příčin a okolností, které významným způsobem ovlivňují vnímání obecní policie ze strany občanů. Zkoumání současných vztahů veřejnosti a obecní policie, a s tím úzce spjatého pocitu bezpečnosti, který je jednou z nejvíce pocíťovaných potřeb významných pro existenci a život člověka.

Parciálními cíli práce bylo zjistit a objasnit faktory, které ovlivňují postavení policie v očích obyvatelstva, směr jakým by se měla obecní policie ubírat, aby byla u většinové veřejnosti vnímána pozitivně a občané ji považovali za svého partnera, na kterého se mohou kdykoliv v nesnázích s důvěrou obrátit. A dále i popsat aktivity Městské policie Hlinsko a zjistit, jak ovlivňují vnímání jejich práce občany.

Na základě studia problematiky a osobní zkušenosti jsem vytvořil následujících pět hypotéz:

**H1** Práci městské policie hodnotí občané spíše pozitivně než negativně.

**H2** Práci městské policie občané vnímají pozitivněji, jak práci Policie ČR.

**H3** Policistům a strážníkům důvěřují více ženy než muži.

**H4** Informovanost občanů o práci strážníka městské policie je vyšší než informovanost o práci příslušníka státní policie.

**H5** Více občanů má osobní zkušenost s městskou policií než s Policií ČR.

V praktické části jsem se snažil o potvrzení nebo vyvrácení uvedených hypotéz. Praktická část zahrnuje zjištění faktorů, které:

- ovlivňují vnímání práce městské policie
- ovlivňují postoje občanů k městské policii
- přispívají k jejich informovanosti o práci městské policie

Metodologickým základem práce byl kvantitativní výzkum. S ohledem na povahu tématu jsem se rozhodl pro kvantitativní výzkum. Jedná se o téma, které si žádá výzkum mezi větším počtem osob. Proto bylo třeba zvolit techniku, kterou je možné zajistit větší počet respondentů v krátkém časovém rozmezí. Kvalitativní výzkum se tedy jevil pro tuto problematiku nevhodný.

*„Dotazník je méně časově náročný než rozhovor. Při sestavování dotazníků je třeba promyslet a přesně určit hlavní cíl dotazníkového průzkumu, logicky a stylisticky správně připravit konkrétní otázky a před definitivní aplikací dotazníku provést pilotáž na menším počtu zkoumaných osob, která nám pomůže provést poslední úpravy dotazníku. Otázky by měly být anonymní. Tím lze zvýšit upřímnost odpovědí.“<sup>74</sup>*

## 4.2 Vlastní šetření formou dotazníků

Byl vytvořen anonymní dotazník s 17 otázkami (Příloha P I.), kde jsou otázky uzavřené, polootevřené a otevřené.

H1: Práci městské policie hodnotí občané spíše pozitivně než negativně., se týkají otázky č. 4, 12, 14.

H2: Práci městské policie občané vnímají pozitivněji, jak práci Policie ČR., se týkají otázky č. 5, 6.

H3: Policistům a strážníkům důvěřují více ženy než muži., se týkají otázky č. 7, 13.

H4: Informovanost občanů o práci strážníka městské policie je vyšší než informovanost o práci příslušníka státní policie., se týkají otázky č. 3, 8, 9.

---

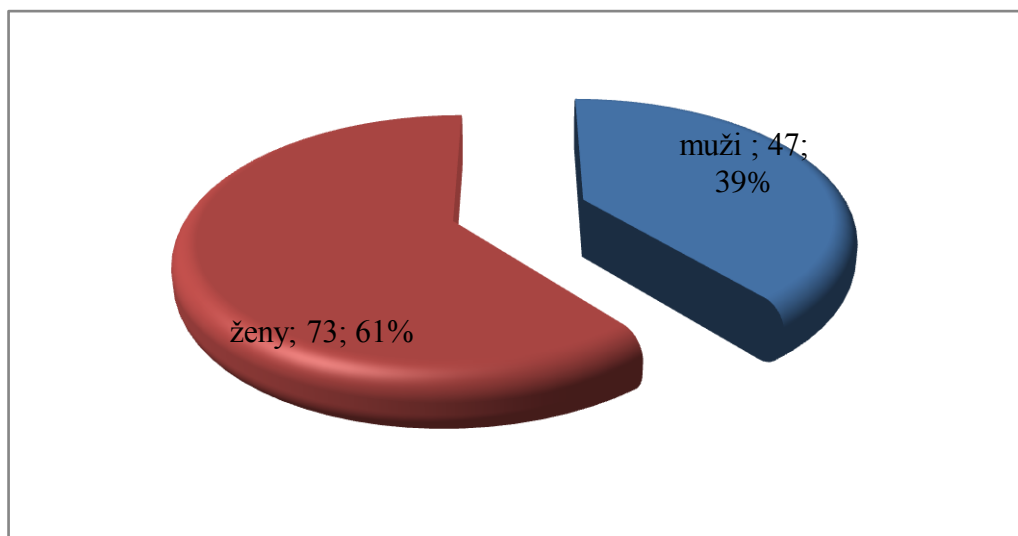
<sup>74</sup> Specializační studium výchovného poradenství Pedagogické fakulty UK -Projekt specializačního studia výchovného poradenství Pedagogické fakulty UK. [online].[cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>



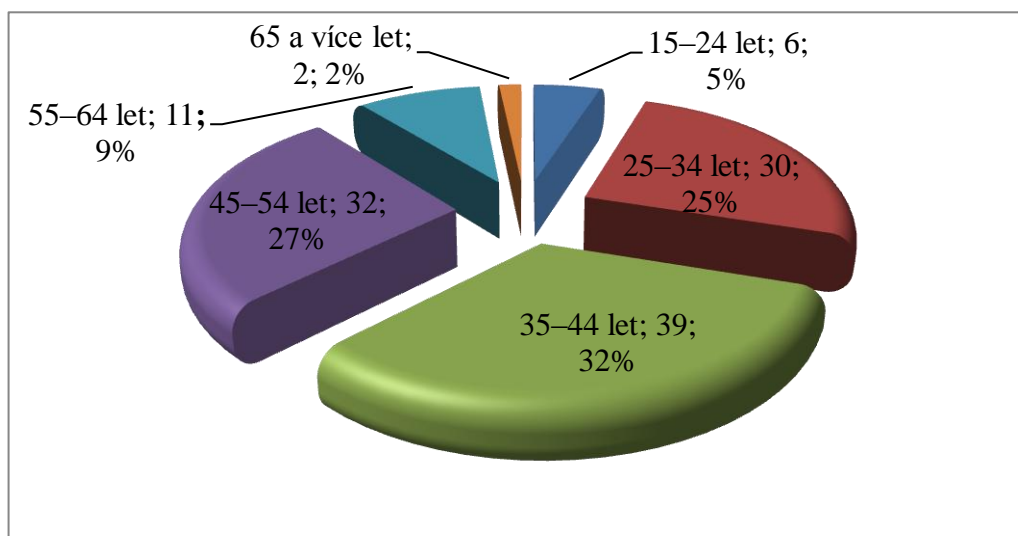
H5: Více občanů má osobní zkušenost s městskou policií než s Policií ČR., se týkají otázky č. 10, 11.

Pro dané téma bylo třeba oslovit mnoho občanů, aby byla zajištěna maximální validita šetření. Výzkum byl proveden v rámci města Hlinska, kde působí již 15 let městská policie a občané mohli tak sdělit reálné zkušenosti s ní. Předpokládaný zkoumaný soubor byl v rozmezí 80–150 respondentů ve věku 15–65 let. Dotazník byl distribuován k respondentům v elektronické podobě a tímto se podařilo zajistit výzkumný soubor o počtu 120 respondentů. Vyhodnocení odpovědí na jednotlivé otázky dotazníku jsou vyjádřeny zjištěným počtem respondentů s uvedeným procentuálním zastoupením, se zaokrouhlením na celá čísla. Tyto výsledky jsou pro větší přehlednost znázorněny graficky.

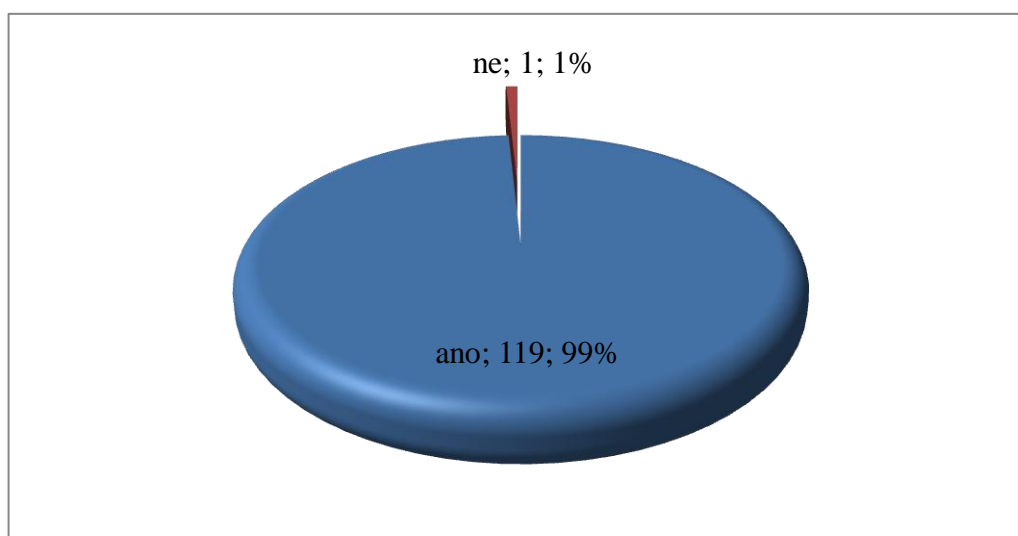
**Graf 1. Rozdělení respondentů podle pohlaví**



Výzkumný soubor tvořil celkem 120 respondentů, z toho bylo 73 (61%) žen a 47 (39%) mužů (graf 1).

**Graf 2. Rozdělení respondentů podle věku**

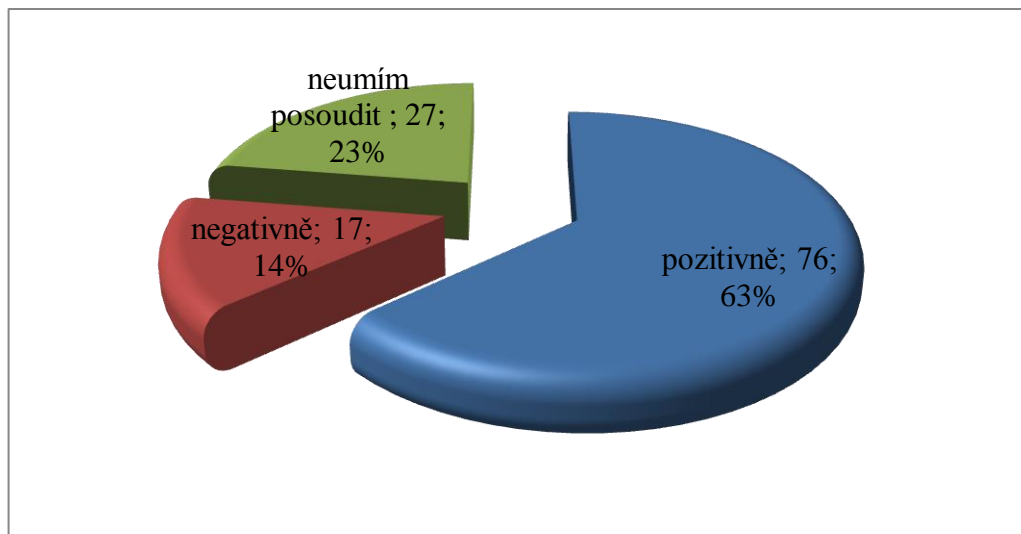
Věkové skupiny respondentů byly zastoupeny následovně: ve věku 15–24 let bylo zjištěno 6 (5%) respondentů, ve věku 25–34 let bylo zjištěno 30 (25%) respondentů, dominující skupina byla ve věku 35–44 let bylo zjištěno 39 (32%) respondentů, ve věku 45–54 let bylo zjištěno 32 (27%) respondentů, ve věku 55–64 let bylo zjištěno 11 (9%) respondentů, ve věku 65 a více let byli zjištěni 2 (2%) respondenti (graf 2).

**Graf 3. Informovanost o působení městské policie v místě bydliště**

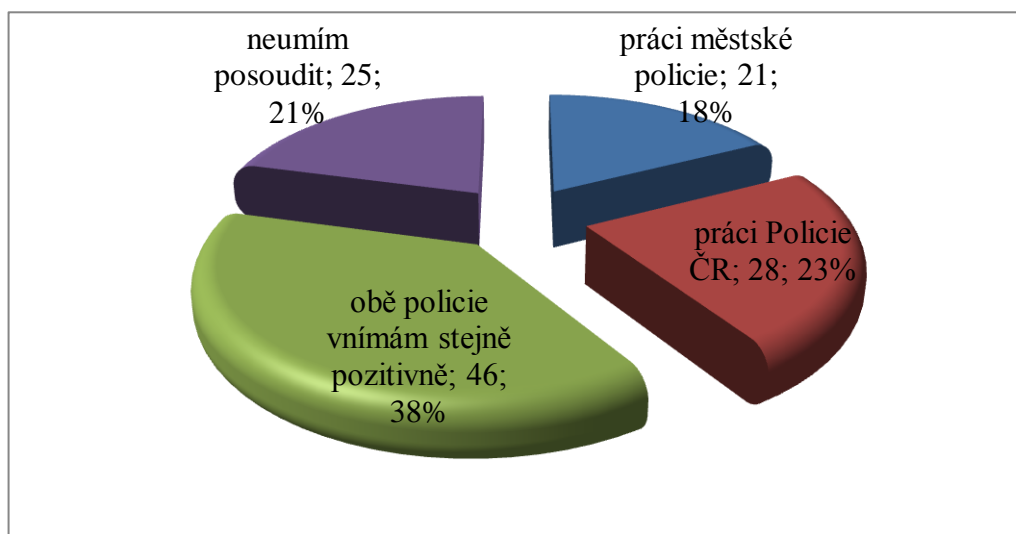
Na otázku **Je Vám známo, že ve Vašem městě působí městská policie?** odpovědělo 119 (99%) respondentů kladně a 1 (1%) respondent záporně (graf 3).

Odpovědi jednoznačně svědčí o dobré informovanosti občanů o existenci a působnosti městské policie ve městě.

**Graf 4. Hodnocení činnosti městské policie**

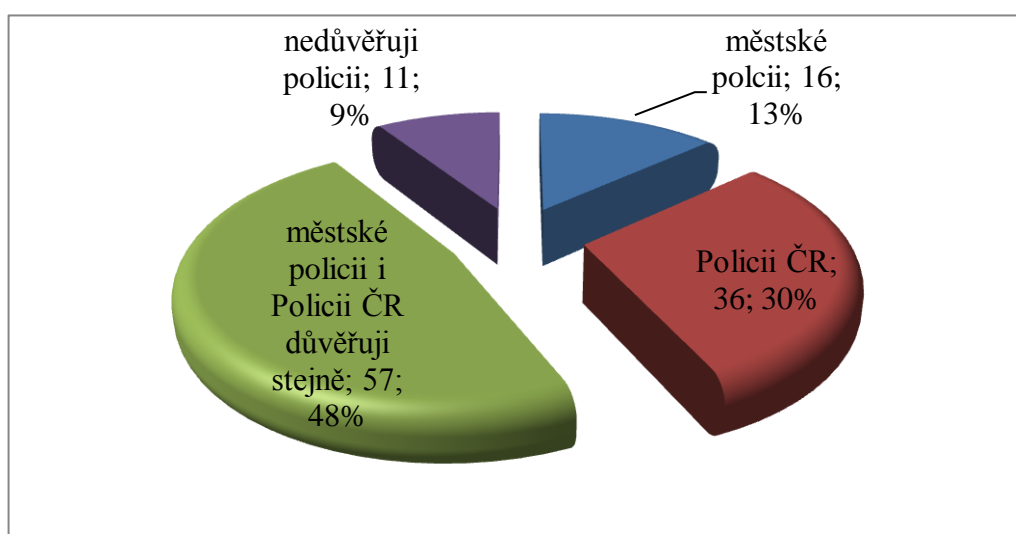


Odpovědi na otázku **Jak hodnotíte činnost městské policie ve Vašem městě?** byly převážně kladné – 76 (64%) respondentů hodnotí činnost městské policie pozitivně a 17 (14%) respondentů negativně. Za pozornost však stojí zjištění, že téměř čtvrtina respondentů 27 (22%) se k ní nedokázala vyjádřit a uvedla, že činnosti městské policie neumí posoudit (graf 4).

**Graf 5. Vnímání práce městské policie a práce Policie České republiky**

Odpovědi na otázku **Vnímáte pozitivněji práci městské policie, anebo práci Policie České republiky?** ukázaly, že pozitivněji vnímá práci městské policie 21 (18%) respondentů, práci Policie ČR 28 (23%) respondentů a obě policie vnímá stejně pozitivně 46 (38%) respondentů. 25 (21%) respondentů neumělo toto vůbec posoudit (graf 5).

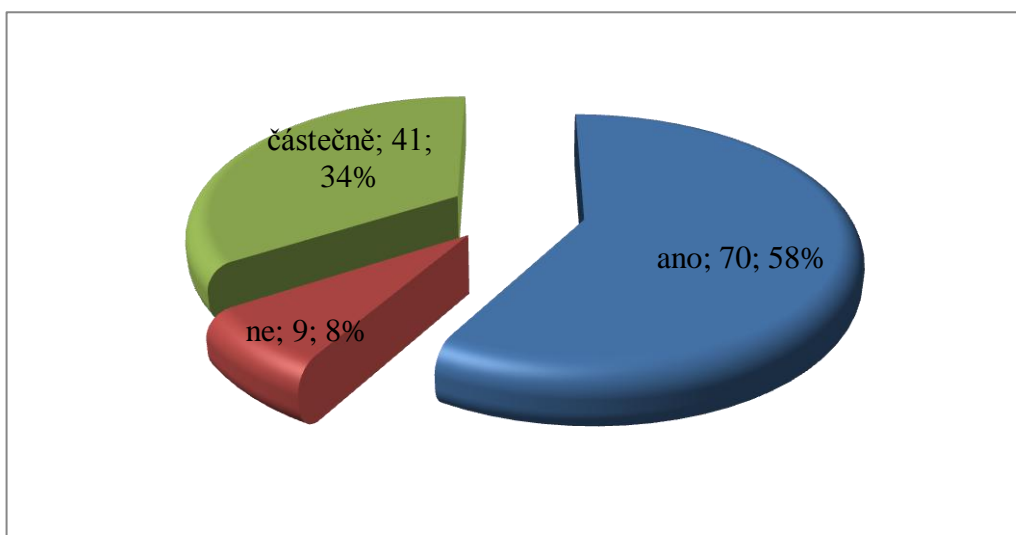
Zde je nutno zmínit vysoké procento respondentů, kteří obě policie vnímají stejně a poměrně vysoký počet respondentů, kteří to neumí vůbec posoudit.

**Graf 6. Důvěra v městskou policii a Policii ČR**

Na otázku **Které policii důvěřujete více?** odpovědělo 16 (13%) respondentů, že více důvěřuje městské policii, Policii České republiky více důvěřuje 36 (30%) respondentů. 57 (48%) respondentů uvedlo, že důvěřuje městské policii a Policii České republiky stejně. 11 (9%) respondentů nedůvěřuje policii vůbec (graf 6).

Policii ČR oproti městské policii sice důvěřuje více respondentů, avšak při tomto zjištění je potřebné vzít v úvahu i vysoké procento respondentů, kteří důvěřují Policii ČR stejně jako městské policii. Na druhou stranu lze zmínit nízké procento nedůvěry v obě policie.

**Graf 7. Důvěra v policisty a strážníky**



Odpovědi na otázku **Důvěřujete policistům a strážníkům ve Vašem městě?** byly, že policistům a strážníkům důvěřuje 70 (58%) respondentů, nedůvěřuje 9 (8%) respondentů a částečně jim důvěřuje 41 (34%) respondentů (graf 7).

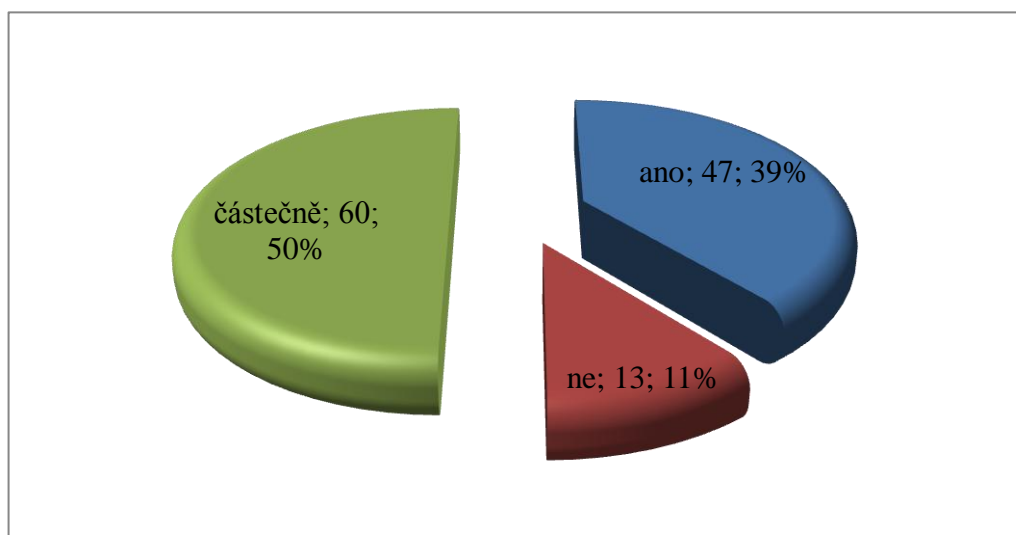
Výsledky nedůvěry a částečné důvěry respondentů policistům a strážníkům jsou i dle mého způsobeny množstvím vyšetřovaných událostí, které nejsou objasněny a toto se odráží i na uvedené důvěře. Často má občan takové představy o průběhu objasňování případů, které se neslučují s legislativním postupem.

Odpovědi na tuto otázka musely být dále analyzovány, aby byla zjištěna míra důvěry vůči policistům a strážníkům dle pohlaví. Policistům a strážníkům důvěřovalo 23 (49 %) mužů a 41 (87 %) žen.

Tab. 9. Důvěra podle pohlaví (k otázce č. 7)

Pohlaví	Kladná odpověď
muži	23 (49%)
ženy	41 (56%)

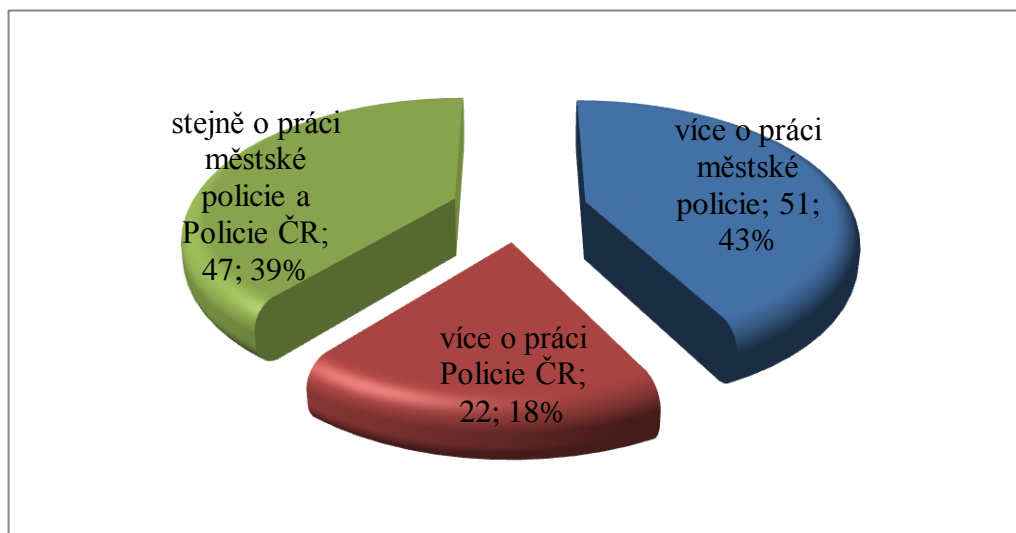
Graf 8. Informovanost o práci městské policie a Policie České republiky



Na otázku **Jste informováni o práci městské policie a Policie České republiky?** odpovědělo, 47 (39%) respondentů kladně, 13 (11%) respondentů není informováno a částečně je informováno 60 (50%) respondentů (graf 8).

K informovanosti občanů přispívá regionální televize a zejména ta skutečnost, že se jedná o menší město, kde občanům není lhostejná kriminalita ve městě. A proto se o ni aktivněji zajímají a vzájemně se informují. Což nemalou mírou přispívá na objasnění přestupků i trestných činů v Hlinsku.

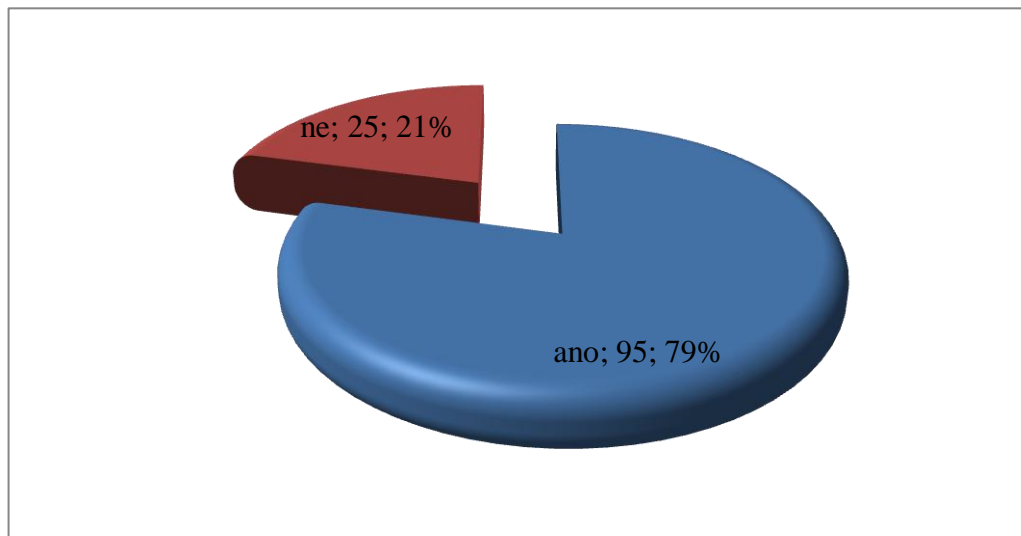
**Graf 9. Míra informovanosti o práci městské policie a Policie České republiky**



Na základě otázky **Pokud ano, tak jste více informováni o práci městské policie nebo Policie České republiky?** bylo zjištěno, že více informováno o práci městské policie je 51 (43%) respondentů, více o práci Policie ČR 22 (18%) respondentů a stejnou informovanost o práci městské policie a Policie ČR uvedlo 47 (39%) respondentů (graf 9).

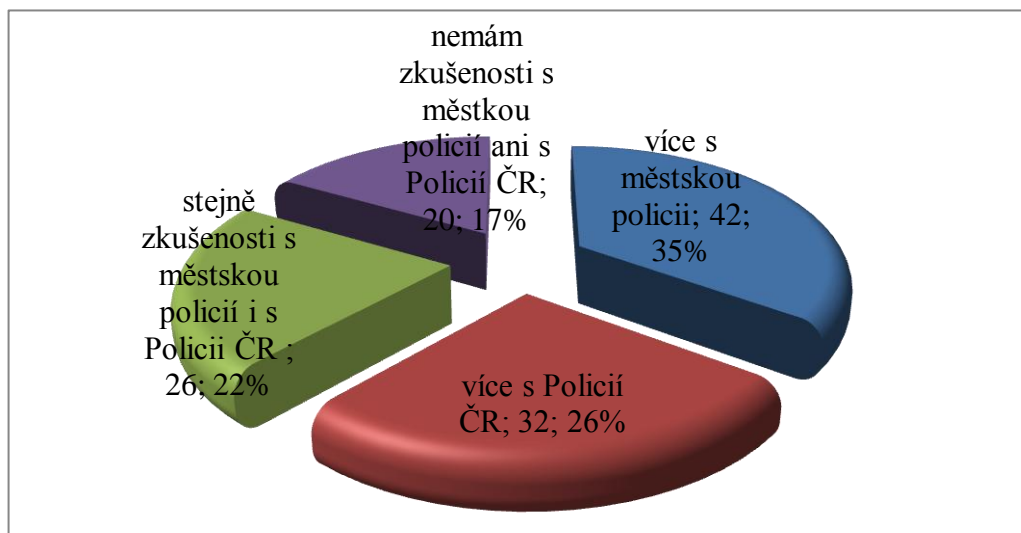
Z výše uvedených odpovědí vyplývá, že informovanost o práci městské policie a Policie ČR je dobrá a že o práci městské policie jsou občané informováni lépe než o práci Policie ČR. Na tomto výsledku má velký podíl skutečnost, že městská policie se více zaměřuje na informovanost občanů v regionální televizi, kde jsou pravidelné pořady z činnosti strážníků Městské policie Hlinsko.

Graf 10. Zkušenosti občanů s policií



V odpovědi na otázku **Máte nějakou zkušenost s policií?** uvedlo až 95 (79%) respondentů, že mají zkušenost s policií a 25 (21%) respondentů s policií zkušenost nemělo (graf 10).

Graf 11. Míra zkušenosti s městskou policií a s Policií ČR



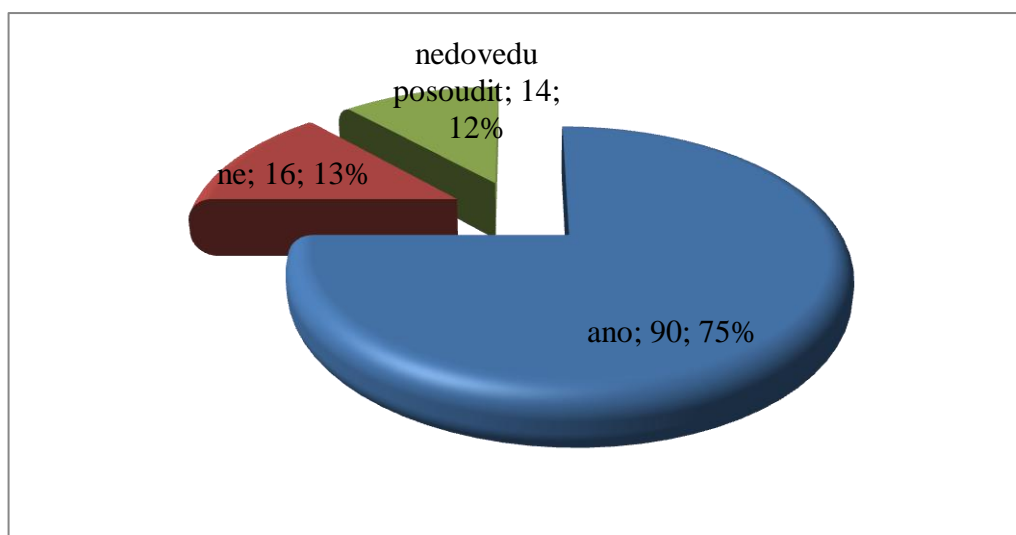
Podle odpovědí na otázku **Zkušenost máte více s městskou policií nebo s Policií České republiky?** můžeme konstatovat, že 42 (35%) respondentů má více zkušeností s městskou policií a 32 (26%) respondentů má zkušeností s Policií ČR. Stejně zkušenosti s městskou



policií i s Policií ČR uvádí 26 (22%) respondentů. Žádné zkušenosti s městskou policií ani s Policií ČR nemělo 20 (17%) respondentů (graf 11).

Tyto výsledky zřejmě souvisí s tím, že Městská policie Hlinsko se více soustřeďuje na práci ve městě a Policie ČR spíše mimo město, kde městská policie nepůsobí. Zkušenost občanů s městskou policií je především na úseku řešení dopravních přestupků, které tvoří největší část činnosti Městské policie Hlinsko.

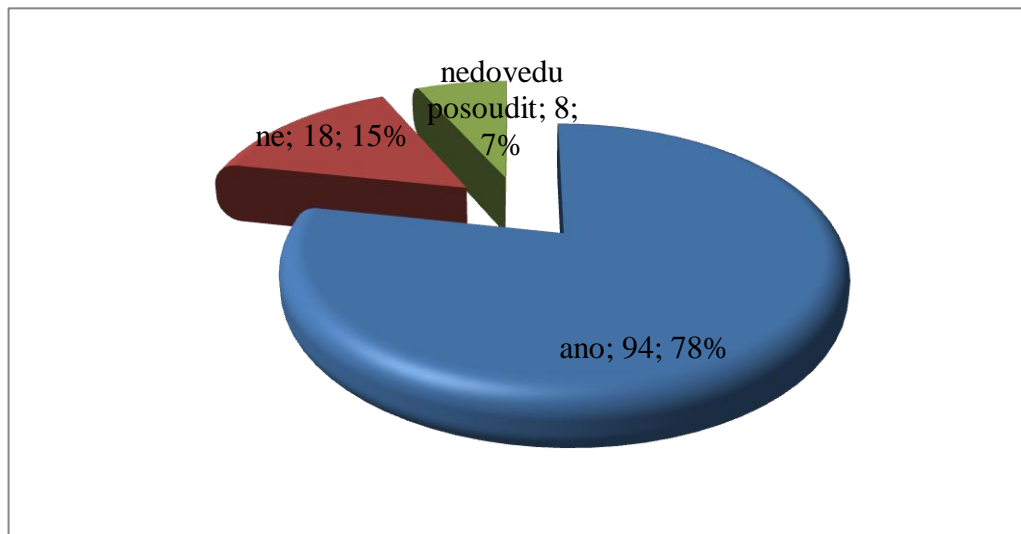
**Graf 12. Posouzení užitečnosti městské policie**



Odpovědi na otázku **Myslíte, že městská policie ve Vašem městě je užitečná?** byly převážně pozitivní, kdy kladně odpovědělo 90 (75%) respondentů, záporně odpovědělo 16 (13%) respondentů a 14 (12%) respondentů nedovedlo toto posoudit (graf 12).

V této otázce se zřejmě odráží i pozitivní vliv informovanosti občanů o práci městské policie, neboť pokud jsou občané dostatečně informováni o práci městské policie, uvědomují si následně i její užitečnost.

Graf 13. Důvěra v policii v případě potřeby pomoci



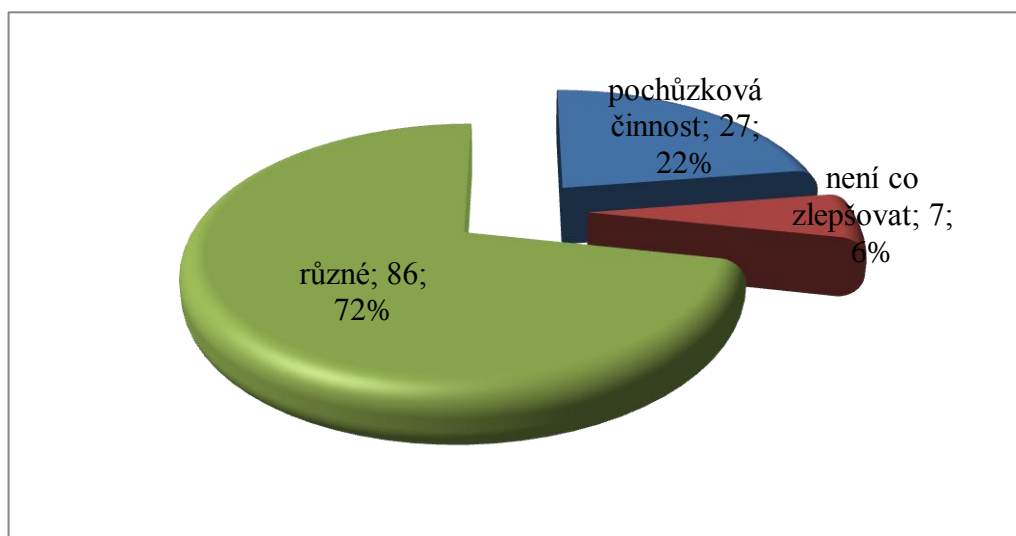
Na otázku **Pokud potřebujete pomoc od policie, obrátili byste se na ni bez obav?** většina respondentů odpověděla kladně 94 (78%), záporně odpovědělo 18 (15%) respondentů a 8 (7%) respondentů to nedovedlo posoudit (graf 13).

Odpovědi na tuto otázku byly dále analyzovány dle pohlaví a bylo zjištěno, že by se bez obav na policii obrátilo 36 (77% ) mužů a 59 (81%) žen.

Tab. 10. Rozdělení podle pohlaví (k otázce č. 13)

Pohlaví	Kladná odpověď
muži	36 (77%)
ženy	59 (81%)

Graf 14. Náměty na zlepšení práce městské policie



Otázka **V čem by se podle Vašeho názoru mohla zlepšit práce městské policie?** byla otevřená, respondenti se mohli vyjádřit, jak zlepšit činnost městské policie, kdy bylo míněno na území Města Hlinska. Odpovědělo celkem 103 (86%) respondentů ze 120.

Náměty na zlepšení byly různé, např.:

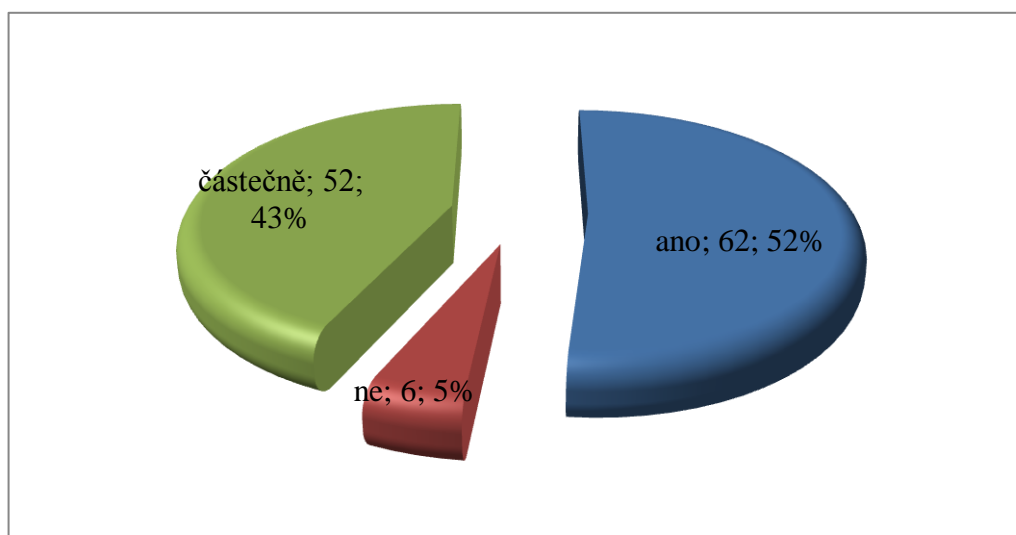
- být více přítomni na akcích města,
- kontrola prodeje alkoholu a tabákových výrobků mladistvým;
- razie v místech, kde se schází mládež a konzumují nebo snadno seženou nějakou návykovou látku;
- být vidět ve městě pěšky;
- více kontrolovat bary a herny a obcházet ulice;
- více mezi lidmi;
- pochůzková činnost;
- nevybírat pokuty za překročení rychlosti;
- městská policie by měla sloužit městu a kontrolovat pořádek ve městě hlavně v noci;
- více hlídková činnost v ulicích města;
- vyšší odbornost;
- více hlídek v noci dohled na město ve večerních a nočních hodinách;
- dohled nad bezdomovce při obtěžování u nákupního střediska;
- kontrola pití alkoholu dětí a nezletilých v hlineckých hospodách a diskotékách; kouření dětí v blízkosti hlineckých škol;

- není třeba zlepšení;
- nemám bohužel představu;
- větší kontakt s občany Hlinska;
- výběr vhodných míst pro měření rychlosti.

Ale nejvíc a to 27 (22%) respondentů vyjádřilo požadavek, že by městská policie měla zvýšit pochůzkovou činnost po městě a tím být i více viditelná občanům. Je zajímavé, že 7 (6%) respondentů uvedlo, že není již co zlepšovat na práci městské policie (graf 14).

Výsledky odpovědí k této otázce poslouží jako podněty pro zlepšení práce Městské policie Hlinsko. Je stále co zlepšovat, především pochůzkovou činnost, která by v práci městské policie měla být stěžejní a která nemalou mírou aktivně přispívá k bezpečnosti občanů. Na pochůzkovou činnost navazuje komunikace s občany tak, aby strážníci nejednali pouze z pozice síly, ale byli občanům partnerem, rádcem a pomocníkem na kterého se mohou kdykoliv obrátit.

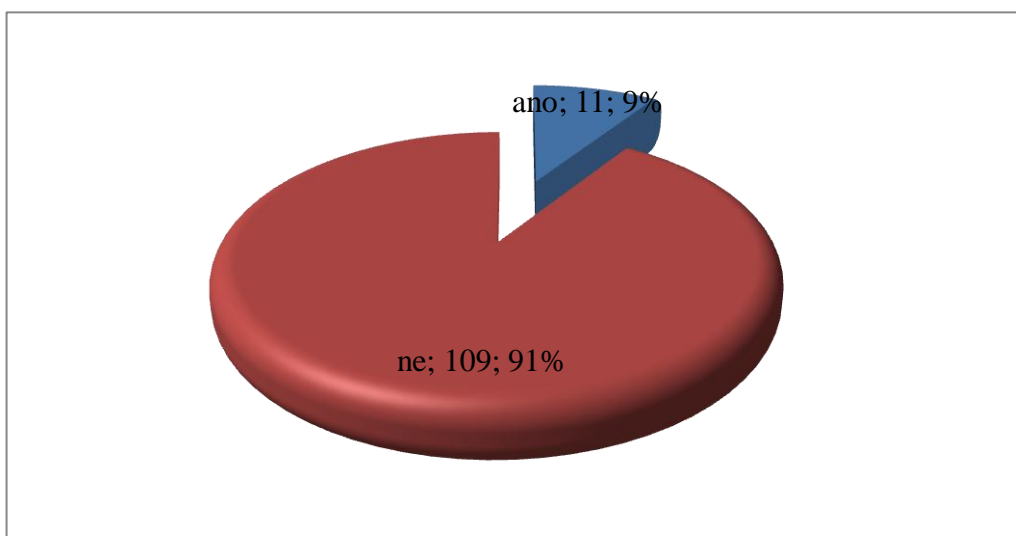
**Graf 15. Pocit bezpečí ve městě**



Na otázku **Máte ve Vašem městě pocit bezpečí?** kladně odpovědělo 62 (52%) respondentů, záporně 6 (5%) respondentů a částečný pocit bezpečí mělo 52 (43%) respondentů (graf 15).

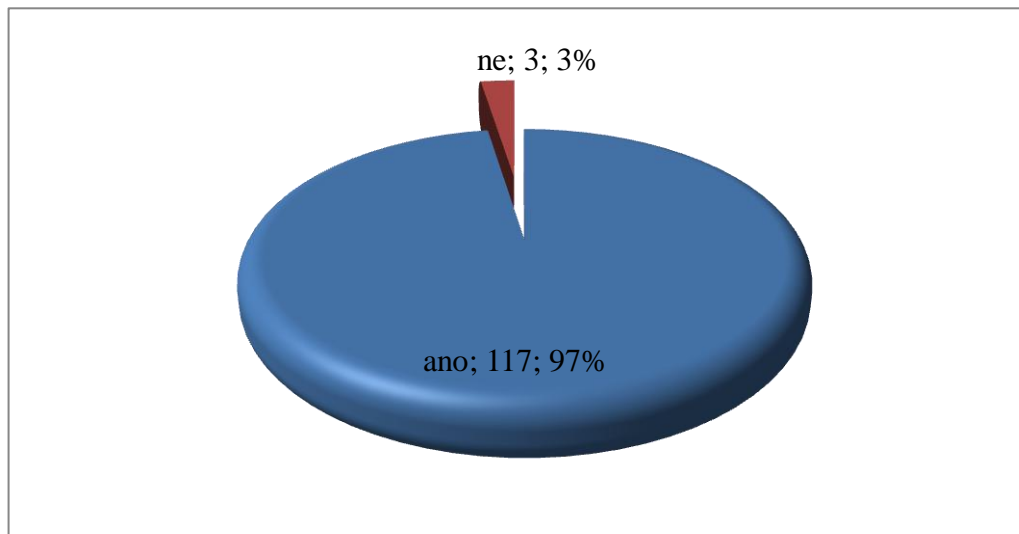
Z výsledku je patrné, že občané si uvědomují přítomnost bezpečnostních složek, které jim mohou v případě potřeby pomoci a to úzce souvisí s důvěrou v bezpečnostní složky ve městě. Tento poznatek lze považovat za pozitivum, které by mělo policii motivovat k dalšímu zkvalitňování práce.

**Graf 16. Názor občanů na složitost práce u policie**



Na otázku **Myslíte si, že práce u policie je jednoduchá?** záporně odpovědělo 109 (91%) respondentů a kladně 11 (9%) respondentů (graf 16).

Z výsledku odpovědí je zřejmé, že respondenti jsou informováni o náročném práci u policie a proto si uvědomují a myslí, že tato práce není jednoduchá. V mikroregionu Hlinecko si občané uvědomují důležitost práce policie a proto si jejich práce dovedou i vážit.

**Graf 17. Informovanost o kontaktech na policii v případě potřeby**

Na otázku **Víte, kde ve Vašem městě hledat pomoc policie v případě potřeby?** většina respondentů odpověděla kladně 117 (97%) a záporně odpověděli 3 (3%) respondenti (graf 17).

Tento výsledek odpovědí ukazuje, že převážná většina respondentů si je vědoma přítomnosti policie ve městě, mají kontaktní informace a vědí, kde se dovolat pomoci v případě potřeby.

### 4.3 Analýza a interpretace získaných výsledků

Cílem výše uvedeného dotazníkového výzkumu bylo ověření hypotéz uvedených v kapitole 4. 1., vztahujících se k vnímání pocitu bezpečnosti a práce obecní policie občany:

**Hypotéza 1: Práci městské policie hodnotí občané spíše pozitivně než negativně.**

Klíčové pro potvrzení, či vyvrácení hypotézy jsou odpovědi nalezené v otázkách č. 4, 12, 14.

Na otázku č. 4: „Jak hodnotíte činnost městské policie ve Vašem městě?“, odpovědělo 76 (64%) respondentů, že hodnotí činnost městské policie pozitivně a 17 (14%) respondentů

odpovědělo, že negativně. 27 (22%) respondentů neumělo činnost městské policie posoudit.

Na otázku č. 12: „Myslíte, že městská policie ve Vašem městě je užitečná?“, odpovědělo kladně 90 (75%) respondentů a záporně odpovědělo 16 (13%) respondentů. 14 (12%) respondentů nedovedlo toto posoudit.

Na otázku č. 14: „V čem by se podle Vašeho názoru mohla zlepšit práce městské policie?“, která byla otevřená, kde respondenti se mohli vyjádřit, jak zlepšit činnost městské policie, kdy bylo míněno na území Města Hlinska. Odpovědělo celkem 103 (86%) respondentů ze 120. Odpovědi byly různé, ale nejvíc odpovědí a to 27 (22%) bylo, že by městská policie měla zvýšit pochůzkovou činnost po městě a tím být i více viditelná občanům. Taktéž i na druhou stranu lze uvést, že bylo i 7 (6%) respondentů, kteří uvedli, že není již co zlepšovat.

Z uvedených odpovědí je patrné, že činnost Městské policie Hlinsko je hodnocena převážně pozitivně a i většina respondentů odpověděla, že městská policie je užitečná.

**Hypotézu 1, že práci městské policie hodnotí občané spíše pozitivně než negativně, můžeme tímto považovat za potvrzenou.**

**Hypotéza 2: Práci městské policie občané vnímají pozitivněji, jak práci Policie ČR.**

Klíčové pro potvrzení, či vyvrácení hypotézy jsou odpovědi nalezené v otázkách č. 5, 6.

Na otázku č. 5: „Vnímáte pozitivněji práci městské policie, anebo práci Policie České republiky?“, bylo zodpovězeno, že pozitivněji vnímá práci městské policie 21 (18%) respondentů, práci Policie ČR 28 (23%) respondentů a obě policie vnímá stejně pozitivně 46 (38%) respondentů. 25 (21%) respondentů neumí toto vůbec posoudit.

Na otázku č. 6: „Které policii důvěřujete více?“, odpovědělo, že městské policii více důvěřuje 16 (13%) respondentů, Policii České republiky více důvěřuje 36 (30%) respondentů. 57 (48%) respondentů uvedlo, že důvěřuje městské policii a Policii České republiky stejně. 11 (9%) respondentů nedůvěřuje policii vůbec.

Z výše uvedených odpovědí vyplývá, že občané vnímají pozitivněji práci Policie ČR než práci městské policie. Skutečnost, že práci Policie ČR občané vnímají pozitivněji, jak práci

městské policie souvisí dle mého názoru s mnoha předsudky o městské policii, zejména o jejich nadbytečnosti a neodbornosti.

**Hypotézu 2, že práci městské policie občané vnímají pozitivněji, jak práci Policie ČR, můžeme tímto považovat vyvrácenou.**

**Hypotéza H3: Policistům a strážníkům důvěřují více ženy než muži.**

Klíčové pro potvrzení, či vyvrácení hypotézy jsou odpovědi nalezené v otázkách č. 7, 13.

Na otázku č. 7: „Důvěřujete policistům a strážníkům ve Vašem městě?“, odpovědělo 70 (58%) respondentů, že policistům a strážníkům důvěřuje, nedůvěřuje 9 (8%) respondentů a částečně jim důvěřuje 41 (34%) respondentů.

Tato otázka byla dále analyzována, aby byl zjištěn počet mužů a žen důvěřující policistům a strážníkům. Policistům a strážníkům důvěřovalo 23 (49%) mužů a 41 (56%) žen.

Na otázku č. 13: „Pokud potřebujete pomoc od policie, obrátili byste se na ni bez obav?“, odpovědělo kladně 94 (78%) respondentů, záporně odpovědělo 18 (15%) respondentů a nedovedlo toto vůbec posoudit 8 (7%) respondentů.

Při další analýze těchto dat bylo zjištěno, že by se na policii obrátilo bez obav 36 (77%) mužů a 59 (81%) žen.

Z výše uvedených odpovědí vyplývá, že policistům a strážníkům důvěřují více ženy a v případě potřeby pomoci, kdy by se na policii bez obav obrátili jsou to ženy. Je možné, že tento výsledek souvisí i s vžitou a částečně podvědomou asociací uniformy s představou statečnosti a jistou sympatií žen k uniformám.

**Hypotézu 3, že policistům a strážníkům důvěřují více ženy než muži, můžeme považovat za potvrzenou.**



**Hypotéza H4: Informovanost občanů o práci strážníka městské policie je vyšší než informovanost o práci příslušníka státní policie.**

Klíčové pro potvrzení, či vyvrácení hypotézy jsou odpovědi nalezené v otázkách č. 3, 8, 9. Na otázku č. 3: „Je Vám známo, že ve Vašem městě působí městská policie?“, odpovědělo kladně 119 (99%) respondentů a záporně 1 (1%) respondent.

Na otázku č. 8: „Jste informováni o práci městské policie a Policie České republiky?“, odpovědělo, že je informováno o práci městské policie a Policie ČR je 47 (39%) respondentů, není informováno 13 (11%) respondentů a částečně je informováno 60 (50%) respondentů.

Na otázku č. 8 navazovala otázka č. 9: „Pokud ano, tak jste více informováni o práci městské policie nebo Policie České republiky?“, na kterou odpovědělo, že je více informováno o práci městské policie je 51 (43%) respondentů, více o práci Policie ČR 22 (18%) respondentů a o stejné informovanosti o práci městské policie a Policie ČR odpovědělo 47 (39%) respondentů.

**Hypotézu 4, že informovanost občanů o práci strážníka městské policie je vyšší než informovanost o práci příslušníka Policie ČR, můžeme považovat za potvrzenou.**

**Hypotéza H5: Více občanů má osobní zkušenost s městskou policií než s Policií ČR.**

Klíčové pro potvrzení, či vyvrácení hypotézy jsou odpovědi nalezené v otázkách č. 10, 11. Na otázku č. 10: „Máte nějakou zkušenost s policií?“, odpovědělo, že zkušenost s policií mělo 95 (79%) respondentů a nemělo 25 (21%) respondentů.

Na otázku č. 10 navazovala otázka č. 11: „Zkušenost máte více s městskou policií nebo s Policií České republiky?“, na kterou odpovědělo, že má více zkušeností s městskou policií 42 (35%) respondentů, více zkušeností s Policií ČR má 32 (26%) respondentů. Stejně zkušenosti s městskou policií i s Policií ČR má 26 (22%) respondentů. Nemá zkušenost s městskou policií ani s Policií ČR 20 (17%) respondentů.

**Hypotézu 5, že více občanů má osobní zkušenost s městskou policií než s Policií ČR, můžeme považovat za potvrzenou.**

### **Diskuse**

Podobný výzkum prováděl Šíma v roce 2009 a zjistil, že celkovou spokojenost s prací Městské policie Pardubice na území celého města uvádělo 55,% respondentů oproti 45% nespokojeným. Toto dávalo dobrou startovací pozici pro zavádění prvků community policing a vedlo k navázání užších vztahů s občany s budováním vzájemné důvěry.

Dále výzkum ukázal, že Městská policie Pardubice by měla více vycházet občanům vstříc, měla znát aktuální problémy ve městě a více diskutovat s občany. Z těchto výsledků byl učiněn jednoznačný závěr, že ke zlepšení spokojenosti s prací městské policie vede jediná cesta a to přeorganizování výkonu služby na obvodech tak, aby zde dominovala pěší pochůzková činnost, kterou vykonávají jednotliví strážníci. I zde platí, že k samostatně pracujícím strážníkovi v okrsku budou mít lidé blíže, než ke dvojici, která se bude více věnovat sama sobě než svému okolí. Z hlediska bezpečnosti strážníka se musí učinit taková režimová opatření, která budou případná rizika eliminovat.<sup>75</sup>

Výše uvedený výsledek výzkumu může být dobrou inspirací pro Městskou policii Hlinsko, kde strážníci slouží pouze v dvojčlenných hlídkách.

Další podobný výzkum provedl v roce 2011 Bukáček na území města Brna, kdy zkoumal vztahy veřejnosti a policie a zabíral se srovnáním postojů občanů k obecní policii a Policii České republiky. V odpovědích respondentů k otázce Co bych změnil u obecní policie? se nejvíce uvádělo navýšení počtů strážníků, častější kontrola a pochůzková činnost. Objevily se však i požadavky na městskou policii a to k úpravě pravomocí, ve směru rozšíření. 6 % respondentů tento požadavek zdůvodňovalo větší potřebou samostatnosti městské policie, aby ke svým zákrokům nemuseli strážníci volat státní policii. 16% respondentů uvedlo však i požadavek na omezení pravomocí a to téměř výlučně v souvislosti s měřením

---

<sup>75</sup> ŠÍMA, M., *Sociálně psychologické přístupy k harmonizaci vztahů městské policie k veřejnosti*. Brno 2009. 58-61 s. Diplomová práce. Institut mezioborových studií v Brně

rychlosti. Dále na otázku Zda práci policie hodnotí kladně? odpovědělo 74% respondentů kladně a to 32% ano, 42% spíše ano, na otázku neumělo odpovědět 18%, spíše ne 4% a ne rovněž 4% dotázaných.<sup>76</sup>

Taktéž v listopadovém šetření roku 2013 Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, zjišťoval, zda se česká veřejnost cítí ve své zemi bezpečně a v místě svého bydliště a zda je spokojena s činností policie. Pokud dotázaní vypovídali o pocitu bezpečí v místě bydliště, je podíl kladných odpovědí o něco větší, než když hovoří o celé České republice. Součet odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ v tomto případě činil 78%. Bezpečně se v místě svého bydliště spíše či rozhodně necítilo 21% občanů. Pocit bezpečí v místě, kde dotázaní žijí, se od roku 2006 významně nezměnil, avšak v posledních šetřeních z let 2010 až 2013 oproti dřívějšímu posílila četnost kategorie „rozhodně bezpečně“.

Pocit bezpečí v místě bydliště se statisticky významně liší v závislosti na velikosti (typu) sídla. Nižší je ve velkoměstech, výrazně vyšší je na venkově. Na téma pocitu bezpečí navazuje hodnocení činnosti policie, a to opět v rámci celé České republiky a v místě bydliště. Z výsledků vyplývá, že podíl spokojených 57% s policií obecně převažuje nad podílem 39% nespokojených. Spokojenost převážila v minulém roce a letošní výsledek tento trend potvrdil. Oproti listopadu loňského roku přitom spokojenost s činností policie v ČR celkově vzrostla o 5%. V místě bydliště výrazně převládá s činností policie spokojenost nad nespokojeností (dvě třetiny dotázaných je velmi spokojeno a spíše spokojeno ku jedné třetině velmi nespokojených a spíše nespokojených).<sup>77</sup>

Výše uvedené poznatky z jiných výzkumů korespondují s výsledky mého výzkumu a ve všech případech převažuje spokojenost s prací městské policie a Policie České republiky, která je hodnocena převážně kladně. Taktéž se shodují náměty občanů na zlepšení práce městské policie, kdy dominuje námět na zvýšení pochůzkové činnosti, což následně souvisí i s pocíťovaným pocitem bezpečí.

<sup>76</sup> BUKÁČEK, P., *Postoje občanů k policii*. Brno 2011. 42-44 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

<sup>77</sup> TUČEK, M., Sociologický ústav AV ČR. *Pocit bezpečí a spokojenosti s činností policie – listopad 2013*. [online]. [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: [http://cvvm.soc.cas.cz/media/com\\_form2content/documents/c1/a7145/f3/ob131210.pdf](http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7145/f3/ob131210.pdf)

## ZÁVĚR

Po celou dobu své práce se setkávám s různými názory a postoji občanů na činnost a fungování policie. Jde o názory jak kladné, tak i záporné. Často se od těchto názorů a postojů odvíjí i vztah občanů ke strážníkům a k policii jako celku.

Na jednu stranu mně dokáže občan, který mne vůbec nezná, respektovat a se samozřejmostí mi pomoci při získávání informací k pachatelům protiprávního jednání. Na druhou stranu je pro mnoho občanů policista stále nedůvěryhodnou osobou a podíl lidí, kteří si zachovávají nedůvěřivý vztah k policii je stále vyšší než podíl občanů, kteří mají k této instituci kladný vztah. Mnohokrát jsem se ptal sám sebe, proč tomu tak je? Má snad tento postoj k policii nějakou příčinu v předchozích zkušenostech veřejnosti s policií a tím, jak tedy policii vnímá?

*Velmi silným faktorem podílejícím se na utváření vztahu Policie ČR a obecní policie (dále jen policie), která byla ve společnosti zřízena právě k ochraně veřejných zájmů a veřejnosti, je sociální klima. Sociální klima velice intenzivně působí na utváření morálních postojů, názorů, hodnot a norem nejen skupin, ale především jednotlivců.<sup>78</sup>*

V teoretické části diplomové práce byla postupně popsána obecně bezpečnost, vznik a působnost obecní policie a vztah obecní policie a veřejnosti. Chtěl jsem představit obecní policii, jako jednu z částí bezpečnostního systému České republiky. Seznámit s činností obecní policie a zaměřit se na to jak je vnímána její práce společností.

V praktické části bylo hlavním cílem diplomové práce hledání příčin a okolností, které významným způsobem ovlivňují vnímání obecní policie ze strany občanů. Zkoumání současných vztahů veřejnosti a obecní policie, a s tím úzce spjatého pocitu bezpečnosti, který je jednou z nejvíce pocíťovaných potřeb významných pro existenci a život člověka. Dalšími cíli práce bylo zjistit a popsat faktory, které ovlivňují postavení policie v očích obyvatelstva, jakým směrem by se měla obecní policie ubírat, aby byla u většinové veřejnosti vnímána pozitivně a občané ji považovali za svého partnera, na kterého se

---

<sup>78</sup> NESVADBA, P., *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk 2009, 34 s. ISBN 978-80-7380-195-3

mohou kdykoliv v nesnázích s důvěrou obrátit. Jaké jsou aktivity Městské policie Hlinsko a jak ovlivňují vnímání jejich práce občany.

Na základě mého zkoumání jsem dospěl k tomu, že u většinové části občanů města Hlinska je činnost městské policie vnímána poměrně pozitivně a tím i ke strážníkům je velká důvěra. S tímto úzce souvisí i většinový názor, že Městská policie Hlinsko je užitečná a bylo sděleno z řad občanů mnoho námětů na zlepšení její práce. Taktéž převládala většina respondentů, která má pocit bezpečí ve městě, což je velkým oceněním práce zdejší Městské policie Hlinsko. Na druhou stranu je dobré se do budoucna zamyslet, proč občané více důvěřují Polici ČR než městské policii a jaké faktory toto ovlivňují, i když nelze přehlédnout vysoké procento stejné důvěry v obě policie.

Z dalších zjištěných poznatků tedy vyplývá, že Městská policie Hlinsko by měla zkvalitnit a zvýšit pochůzkovou činnost, která v práci městské policie má být stěžejní a která nemalou mírou aktivně přispívá k bezpečnosti občanů. Inspirací by mohla být Městská policie Pardubice, kde jsou některé hlídky ve městě jednočlenné a tak je větší možnost pokrytí města strážníky. Na pochůzkovou činnost navazuje komunikace s občany tak, aby se strážníci více zajímali o jejich problémy, pohovořili s nimi a tím si i budovali větší důvěru u obyvatel města.

A zde bych uplatnil poznatky ze sociální pedagogiky, která ve svém výrazně integrujícím pojetí se zabývá výchovným působením a vlivem prostředí na různé sociální skupiny občanů. Tím se zároveň stává spolupůsobícím prvkem ovlivňujícím nejen názory a vztahy, ale i rovněž vnímání a postoje občanů.

Vztah policie a veřejnosti je nutné v současnosti chápat jako vzájemné působení dvou vztahů. **Vztah služby** – základem je pojetí služby jako uskutečňované profesionality v nejširším pojetí, umění se správně rozhodnout, a za tato rozhodnutí převzít plnou odpovědnost s vědomím, že občan je klientem státní správy, již je policie nedílnou součástí, a veřejnost je bezpečnostním partnerem policie.

**Vztah důvěry a spolupráce** – důvěra se zakládá na předvídatelnosti, čitelnosti chování a jednání druhé strany a schopnosti toto chování a jednání ovlivnit.<sup>79</sup>

Jde tedy především o to, aby v názorech a postojích občanů vystupovala policie jako partner a aby její veřejná aktivita byla dostatečně konkrétní a smysluplná. Městská policie musí svým jednáním občanskou společnost pozitivně ovlivňovat a podporovat. Jako čistě represivní orgán by toho stěží dosáhla, naopak musí být pomocníkem a rádcem.

Na závěr lze dodat, že obecní policie, ač není institutem podle historického hlediska zcela novým a v současné podobě zde působí od svého vzniku a to od roku 1991, stále se vyvíjí a přeměňuje podle potřeb společnosti. Svědčí o tom i úkoly a související oprávnění s povinnostmi, které měli strážníci při vzniku obecní policie v roce 1991 a jaké mají v současné době. Jak se bude obecní policie a především její činnost vyvíjet, lze těžko odhadnout. Podle mého názoru se však začíná stále častěji ukazovat, že je třeba změn, zejména ve vztazích občana a strážníka.

---

<sup>79</sup> NESVADBA, P., *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk 2009, 31 s. ISBN 978-80-7380-195-3

**SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**

1. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
2. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
3. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky
4. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
5. ARMSTRONG, M., *Řízení lidských zdrojů*. 10.vyd. Praha: Grada Publishing, 2007, 800 s. ISBN 978-80-247-1407-3
6. BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2010, 483 s. ISBN 978-80-246-1440-3
7. *Bezpečnostní strategie ČR 2011*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2011, 20 s. ISBN 978-80 7441-005-5
8. BUKÁČEK, P., *Postoje občanů k policii*. Brno 2011. 54 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně
9. CANDIGLIOTA, Z., FOUKALOVÁ, K., KOPAL, J., *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, 2010, 247 s. ISBN 978-80-87414-01-9
10. DANICS,Š. *Bezpečnostní politika*. Praha: Policejní akademie ČR, 2007, 187 s. ISBN 978-80-725-1263-8
11. DOLEŽIL, B., *Faktory zvyšující důvěru občanů v policii*. Brno 2012. 90 s. Diplomová práce. Institut mezioborových studií v Brně
12. DOSTÁLEK, A., *Závislost na návykových látkách mladistvých a prevence kriminality v mikroregionu Hlinecko*. Brno 2012, 60 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně
13. DYTRYCH, R., *Policie a společnost*. Brno 2008, 53 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně
14. HRABČUK, J., *Přehled činnosti v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů v roce 2013*. MěÚ Hlinsko, 2013, 21 s.
15. KAŠPAROVÁ, B., *Výukový sešit Ajaxův zápisník*. Karlovy Vary: Mirror Promotion s.r.o., 2009, 84 s.
16. KLIMEŠ, L., *Slovník cizích slov*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství 2005, 829 s. ISBN 978-80-7235-272-2
17. KRAUS, B., *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál 2008, 216 s. ISBN 978-80-7367-383-3

18. KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., *Člověk – prostředí – výchova*. Brno: Paido 2001, 199 s. ISBN 980-7315-004-2
19. MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva I*. Praha: Themis 1997, 178 s. ISBN 80-85821-52-4
20. MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva II*. Praha: Police History 1999, 230 s. ISBN 80-902670-0-9
21. MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva III*. Praha: Police History 2001, 230 s. ISBN 80-86477-01-0
22. MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny obecních policí I*. Praha: Police History 2004, 215 s. ISBN 80-86477-26-6
23. MCQUAIL, D., *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál 2007, 448 s. ISBN 978-80-7367-338-3
24. MLÝNKOVÁ, J., *Pečovatelství I*. Praha: Grada Publishing, 2010, 272 s. ISBN 978-80-247-3184-1
25. MÜHLPACHR, P., a kol., *Sociální pedagogika II*. Institut mezioborových studií Brno 2011, 251 s.
26. NAKONEČNÝ, M., *Úvod do psychologie*. Praha: Academia 2003. 507 s. ISBN 80-200-0993-0
27. NESVADBA, P., *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk 2009, 315 s. ISBN 978-80-7380-195-3
28. ŘÍČAN, P., *Psychologie osobnosti*. Praha: Grada Publishing 2007, 106 s. ISBN 978-80-2471174-4
29. SKARKA, O., *Zákon o obecní policii s podrobným komentářem*. Příbram: Polis 2008. 223 s.
30. SOUČEK, V., STAŇOVÁ, E., LINHART, M., a kol., *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, krizové řízení*. Praha: Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky 2005, 123 s.
31. STOCK, CH., *Syndrom vyhoření a jak jej zvládnout*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing 2010, 112 s. ISBN 978-80-247-3553-5
32. SÝKORA, M., *Psychologie ve služební činnosti strážníka obecní (městské) policie a strážného civilní bezpečnostní služby*. Praha: Armex, 1997, 73 s. ISBN 80-902283-3-X
33. ŠÍMA, M., *Sociálně psychologické přístupy k harmonizaci vztahů městské policie*



- k veřejnosti*, Brno 2009. 76 s. Diplomová práce. Institut mezioborových studií v Brně
34. TECL, J., *Vznik a vývoj obecních, její právní postavení a vzdělávání strážníku*. Brno 2012. 79 s. Bakalářská práce. Institut mezioborových studií v Brně

### Časopisy

35. Časopis *Vojenské rozhledy*, ročník 17 (49), MO ČR – AVIS, Praha 6, ISSN 1210-3292
36. Časopis *Bezpečnostní sbory*. [online].[cit. 2013-11-11]. Dostupné z: [http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/5-2011/2011\\_bezpecnostni-sbory\\_metropoli-police\\_podklad.pdf](http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/5-2011/2011_bezpecnostni-sbory_metropoli-police_podklad.pdf)

### Internetové zdroje

37. *Asociace strážníků obecních a městských policíí*. [online]. [cit. 2013-11-09]. Dostupné z: <http://www.asompcr.cz/moralni-kodex-straznika>
38. *Ministerstvo vnitra České republiky: historie policie*. [online]. [cit. 2013-09-16]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/policie/historie.html>
39. *Ministerstvo vnitra České republiky: koncepční a strategické materiály*. [online]. [cit. 2013-09-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/meziresortni-koncepce-bezpecnostniho-vyzkumu-a-vyvoje-cr-do-roku-2015.aspx>
40. *Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie*. [online]. [cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-police-652273.aspx>
41. *Ministerstvo vnitra České republiky: obecní policie*. Statistické údaje o činnosti obecních policíí za rok 2012. [online].[cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-police-652273.aspx>
42. *Noviny Nezávislého odborového svazu Policie České republiky*. [online].[cit. 2013-10-18]. Dostupné z: [http://www.nosp.cz/assets/files/nase\\_policie/Nase\\_Policie\\_2011\\_3.pdf](http://www.nosp.cz/assets/files/nase_policie/Nase_Policie_2011_3.pdf)
43. *Specializační studium výchovného poradenství Pedagogické fakulty UK*. Projekt specializačního studia výchovného poradenství Pedagogické fakulty UK. [online].[cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>
44. TUČEK, M., Sociologický ústav AV ČR. *Pocit bezpečí a spokojenosti s činností policie – listopad 2013*. [online].[cit. 2014-02-13]. Dostupné z: [http://cvvm.soc.cas.cz/media/com\\_form2content/documents/c1/7145/f3/ob131210.pdf](http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/7145/f3/ob131210.pdf)

45. *Vzdělávací institut POLIS*. [online]. [cit. 2013-10-13] Dostupné z:  
<http://obecnipolicie.eu/>

## SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1.	Maslowova pyramida potřeb .....	12
Obr. 2.	Dům životních potřeb dle Chloubové .....	13
Obr. 3.	Graf vývoje pocitů bezpečí 2002 – 2010 .....	17
Obr. 4.	Bezpečnost jako komponenta kvality život.....	24

## SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tab. 1	Porovnání pracovníků u obecních policíí podle krajů .....	30
Tab. 2.	Počty strážníků kraje na jeho 1000 obyvatel .....	31
Tab. 3.	Počty obecních policíí .....	31
Tab. 4.	Počty uzavřených veřejnoprávních smluv .....	32
Tab. 5.	Počty obyvatel všech obcí, kde je zřízena obecní policie.....	33
Tab. 6.	Počty zaměstnanců obcí zařazených do obecních policíí .....	33
Tab. 7.	Strážníci a čekatelé dle věkových skupin .....	34
Tab. 8.	Strážníci a čekatelé dle vzdělání .....	34
Tab. 9.	Statistika návštěvnosti klubu Pohoda Hlinsko za rok 2013 .....	59
Tab. 10.	Statistika návštěvnosti klubu Pohoda Hlinsko za rok 2013.....	59
Tab. 11.	Důvěra podle pohlaví (k otázce č. 7).....	69
Tab. 12.	Rozdělení podle pohlaví (k otázce č. 13).....	73
Graf 1.	Rozdělení respondentů podle pohlaví .....	64
Graf 2.	Rozdělení respondentů podle věku .....	65
Graf 3.	Informovanost o působení městské policie v místě bydliště .....	65
Graf 4.	Hodnocení činnosti městské policie .....	66
Graf 5.	Vnímání práce městské policie a práce Policie České republiky.....	67
Graf 6.	Důvěra v městskou policii a Policii ČR.....	67
Graf 7.	Důvěra v policisty a strážníky.....	68
Graf 8.	Informovanost o práci městské policie a Policie České republiky .....	69
Graf 9.	Míra informovanosti o práci městské policie a Policie České republiky .....	70
Graf 10.	Zkušenosti občanů s policií.....	71
Graf 11.	Míra zkušenosti s městskou policií a s Policií ČR .....	71
Graf 12.	Posouzení užitečnosti městské policie.....	72

Graf 13. Důvěra v policii v případě potřeby pomoci .....	73
Graf 14. Náměty na zlepšení práce městské policie.....	74
Graf 15. Pocit bezpečí ve městě.....	75
Graf 16. Názor občanů na složitost práce u policie.....	76
Graf 17. Informovanost o kontaktech na policii v případě potřeby .....	77

## **SEZNAM PŘÍLOH**

Příloha P I: Dotazník Vnímání pocitu bezpečnosti a práce obecní policie občany.

# PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK VNÍMÁNÍ POCITU BEZPEČNOSTI A PRÁCE OBECNÍ POLICIE OBČANY.

11.12.13

Dotaznik - Disk Google

## Dotazník

---

Dobrý den,

dovolte, abych Vás požádal o vyplnění níže uvedeného dotazníku, který je důležitým základem výzkumu vnímání pocitu bezpečnosti a práce obecní (městské) policie občany, prováděného v rámci praktické části diplomové práce při magisterském studiu oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultě humanitních studií, Institutu mezioborových studií v Brně.

Při vyplňování dotazníku se řiďte, prosím, tímto jednoduchým postupem: Pozorně si otázku přečtete a označte „kliknutím myši“ jednu Vámi zvolenou variantu vedle nabízené odpovědi. Některé otázky v dotazníku jsou postaveny tak, aby Vám umožňovaly stručně vyjádřit Váš názor v příslušném řádku.

Dotazník je zcela anonymní, jeho výsledky budou využity výhradně pro potřeby diplomové práce a údaje v něm zjištěné budou považovány za důvěrné a nebudou dále šířeny.

Velmi si vážím času, který věnujete vyplnění mého dotazníku. Děkuji.

Bc. Aleš Dostálek

### 1. 1. Pohlaví :

*Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- muž  
 žena

### 2. 2. Věk :

*Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- 15 - 24  
 25 - 34  
 35 - 44  
 45 - 54  
 55 - 64  
 65 a více

### 3. 3. Je Vám známo, že ve Vašem městě působí městská policie?

*Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano  
 ne

**4. Jak hodnotíte činnost městské policie ve Vašem městě?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- pozitivně
- negativně
- neumím posoudit

**5. Vnímáte pozitivněji práci městské policie, anebo práci Policie České republiky?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- práci městské policie
- práci Policie ČR
- obě policie vnímám stejně pozitivně
- neumím posoudit

**6. Které policii důvěřujete více?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- městské policii
- Policii České republiky
- městské policii i Policii České republiky důvěřuji stejně
- nedůvěřuji policii

**7. Důvěřujete strážníkům a policistům ve Vašem městě?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano
- ne
- částečně

**8. Jste informováni o práci městské policie a Policie České republiky?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano
- ne
- částečně

**9. Pokud ano, tak jste více informováni o práci městské policie nebo Policie České republiky?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- více o práci městské policie
- více o práci Policie České republiky
- stejně o práci městské policie a Policie České republiky

**10. Máte nějakou zkušenost s policií?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano  
 ne

**11. Zkušenost máte více s městskou policií nebo s Policií České republiky?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- více s městskou policií  
 více s Policií České republiky  
 stejně zkušenosti s městskou policií i s Policií České republiky  
 nemám zkušenosti s městskou policií ani s Policií České republiky

**12. Myslíte, že městská policie ve Vašem městě je užitečná?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano  
 ne  
 nedovedu posoudit

**13. Pokud potřebujete pomoc od policie, obrátili byste se na ni bez obav?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano  
 ne  
 nedovedu posoudit

**14. V čem by se podle Vašeho názoru mohla zlepšit práce městské policie?****15. Máte ve Vašem městě pocit bezpečí ?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano  
 ne  
 částečně

**16. Myslíte si, že práce u policie je jednoduchá?***Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- ano  
 ne



11.12.13

Dotaznik - Disk Google

17. **17. Víte, kde ve Vašem městě hledat pomoc policie v případě potřeby?**

*Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

ano

ne

 Google Drive